

Rostra Economica

nummer 268 | jaargang 54 | februari 2008

Een periodiek van Studievereniging Sefa

A close-up portrait of a middle-aged man with glasses, looking directly at the camera with a neutral expression. The background is blurred.

Informele economie

Wat de cijfers niet laten zien

Interview met Fred Teeven

'In tien minuten met een kop koffie bereik ik hier meer dan in die veertien jaar bij het OM.'

Gratis zwemmen

Roemenië: de corruptie achter de mooie groeicijfers.

Of weet **jij***
een betere
plek voor
het echte
werk?

www.werkenbijpwc.nl

Assurance • Tax • Advisory

*connectedthinking

PRICEWATERHOUSECOOPERS

©2008 PricewaterhouseCoopers. Alle rechten voorbehouden.

Colofon

Hoofdredacteur

Neeltje Roozen

Eindredactie

Michiel Majoor
Hanne van Voorden

Redactie

Petra Bax
Lars Dekker
Tosca Hilgers
Paul van Kempen
Nadine Ketel
Bart van Liebergen
Maaïke Oenes
Ruben van Tilburg
Arjen de Wit

Met medewerking van

Alex van der Grift
Aimee Kaandorp

Columnisten

Prof. Dr. J. Hartog
Prof. Dr. A. Jolink

Cartoons

Arend van dam

Vormgeving

Yvin Hei

Adreswijzigingen

Studentenadministratie
Binnengasthuisstraat 9
1012 ZA Amsterdam

Jaarabonnement

5 nummers voor 15 euro

Voor reacties, brieven en open sollicitaties

is de redactie te bereiken op:

Kamer E0.02
Roetersstraat 11
1018 WB Amsterdam
Telefoon: 020 5254024
Email: rostra@sefa.nl

Niets uit deze uitgave mag zonder toestemming van de redactie of de externe auteur overgenomen worden. De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van ingezonden stukken en behoudt zich het recht voor deze in te korten.

Oplage

3700

Advertenties

KPMG
PricewaterhouseCoopers
Ernst & Young
NIBC
De Nederlandsche Bank
Shell
Ministerie van Financiën
Mc more
ACD
Optiver
Britisch American Tabaco

Tarieven op aanvraag verkrijgbaar:

Ter attentie van Acquisiteur
Sefa: Sofie Jansen
Telefoon: 020 5254024
Email: externezaken@sefa.nl

Drukwerk

Thieme Grafimedia Groep

Het onzichtbare zichtbaar maken

Voor niets gaat de zon op. Zonder eten, drinken en een dak boven het hoofd neemt de overlevingskans van een mens drastisch af. Om in ieder geval in onze primaire levensbehoeften te kunnen voorzien zoeken veel mensen een baan. Op die manier verdienen zij een inkomen waarmee ze vervolgens zichzelf kunnen onderhouden. Niet alle mensen slagen erin om werk te vinden. Mensen die bijvoorbeeld arbeidsongeschikt zijn, kunnen niet werken. Om deze mensen niet aan hun lot over te laten, bestaat er de sociale zekerheid: ze krijgen van de overheid een uitkering. Deze uitkeringen worden betaald door de mensen die wél een baan hebben. Zij betalen namelijk over hun inkomen belasting waarmee de uitkeringen betaald kunnen worden. Dit zijn allemaal economische activiteiten die door instellingen als het CBS waargenomen worden en dus zijn hierover officiële cijfers bekend.

Een deel van de economische activiteiten wordt echter niet waargenomen. Aan dit deel van de economie is deze Rostra Economica gewijd: de informele economie. Onder de informele economie, ook wel verborgen economie genoemd, vallen zowel wettige als onwettige activiteiten. Informele economie gaat dan ook vaak gepaard met corruptie.

Afgelopen zomer bracht ik mijn vakantie door in Venetië. Een prachtige stad waar ontzettend veel te zien valt op cultureel vlak, maar waar je, wanneer je het even gehad hebt met de talloze musea en kerken, ook de nodige exclusieve winkels kunt vinden en diep in de portemonnee kunt tasten om zodoende de economie een flinke boost te geven. Maar voor de iets minder bedelden, maar tevens naïevelingen onder ons, is het er ook mogelijk om op straat een Gucci zonnebril of Louis Vuitton tas voor slechts tien euro te kopen! Op pleinen en bruggen stallen verkopers op een kleed hun verkoopwaren uit en dan kan het afdingen beginnen. Maar zodra in de verte de Carabinieri gesignaleerd worden weten deze mannen niet hoe snel ze hun biezen moeten pakken en gaan ze er allemaal als een speer vandoor. Een zeer vermakelijk schouwspel! Het rappe tempo waarin de mannen vertrekken, doet je echter wel vermoeden dat hun handelje niet helemaal legaal is, laat staan in officiële cijfers waarneembaar. Toch verdienen deze mensen zo hun dagelijks brood.

Hoewel statistieken met betrekking tot deze activiteiten niet bekend zijn, zijn de activiteiten, zoals uit bovenstaand voorbeeld blijkt, wel vaak met het oog waarneembaar. Rostra Economica ging in het centrum van Amsterdam op zoek naar de informele economie en probeerde deze met een fotocamera voor u vast te leggen. Verderop in deze Rostra Economica kunt u deze fotoreportage terugvinden.

Informele economische activiteiten zijn soms noodzakelijk. Werken via formele sectoren is voor sommige mensen niet mogelijk of zij behoeven aanvulling op hun uitkering. Het informele circuit is voor deze mensen dan nog de enige manier om de levensstandaard iets te kunnen verhogen. Een voorbeeld van zo'n gedwongen informeel circuit werd gevonden bij asielzoekerscentra. Twee ex-asielzoekers vertellen in gesprek met Rostra Economica hoe asielzoekers naast een toelage nog aan wat extra geld komen.

Onze overheid probeert de informele sector zo goed mogelijk in kaart te brengen en de corruptie die met de informele sector gepaard gaat terug te dringen. Maar dit gebeurt niet in alle landen. In Roemenië, dat in 2007 is toegetreten tot de Europese Unie, draagt de regering zelf ook een steentje bij aan de corruptie in het land. Rostra Economica keek door de prachtige groeicijfers heen om voor u een beeld te schetsen van een 'rot' Europees land.

Wat is spannender dan te schrijven over iets dat officieel niet bestaat? Of beter nog: over iets dat verboden is? Bij de redactieleden van de Rostra Economica kwam het kind weer naar boven. Voor een kind is het immers het aantrekkelijkst om juist datgene wat verboden is te ontdekken. Ondanks de drukte van feestdagen en tentamens hebben wij alles uit de kast gehaald om voor u een spannende Rostra Economica te maken met hier en daar een informeel accentje.

Neeltje Roozen

Hoofdredacteur Rostra Economica

Interview met Fred Teeven

6

Fred Teeven was veertien jaar officier van justitie en kreeg drugsbaron Johan V., alias de Hakkelaar, en wapen- en drugssmokkelaar Mink K. achter de tralies. Met harde hand streed hij tegen de georganiseerde misdaad en werkte als eerste in ons land met kroongetuigen. Voordat Teeven de overstap naar de politiek maakte, stelde hij het dossier tegen Willem Holleeder samen. Een gesprek over zijn bijzondere loopbaan als crimefighter in Nederland. 'Soms moet je de grenzen van de wetgeving opzoeken'.

Gratis zwemmen

10

Een jaar na de toetreding van Roemenië tot de EU werkt de Europese Commissie hard aan het uitbannen van corruptie in het land. Met gevoel voor understatement zou men kunnen zeggen dat de Roemenen echter niet altijd evenveel zin hebben om daar aan mee te werken. Een kijkje in een land waar 95-jarige dames ineens miraculeuze winsten behalen, Kamerleden 25 auto's blijken te hebben en waar de stempel van de ambtenaar nog oppermachtig is. 'De oude Securitate verdeelt hier de taart.'

Groeiende informele economie wereldwijd

16

De informele economie speelt zich af buiten het oog van instellingen zoals het Centraal Bureau voor de Statistiek. Toch kan er een schatting gemaakt worden van de omvang van de informele economie. Geconcludeerd wordt dat de informele economie groeit. Hoe kan dat?

De prostitutie uitgekleeft

20

Veel toeristen komen vooral naar Amsterdam voor twee dingen: drugs en de wallen. Of de prostitutie altijd volgens de regels verloopt is de vraag. In dit artikel leest u over de ins en outs van de seksindustrie.

Seks, drugs en telefoonkaarten **24**

Met slechts een toelage komen veel asielzoekers in de asielzoekerscentra niet ver. Zeker niet als je rookt of drinkt. Om zich sigaretten en drank te kunnen veroorloven, blijken asielzoekers binnen de asielzoekerscentra een bloeiende informele economie opgezet te hebben.

Maatschappelijk ondernemen anno 2008 **32**

Maatschappelijk verantwoord ondernemen is 'hot'. Steeds meer bedrijven dragen bij aan een betere wereld voor iedereen. Maar hoe en waarom doen bedrijven eigenlijk aan maatschappelijk verantwoord ondernemen?

Nieuw! Fotoreportage Amsterdam **36**

Twee redacteuren van Rostra Economica gingen met een camera op zak het centrum van Amsterdam in om daar te zoeken naar de informele economie. Die zoektocht leverde een flitsende fotoreportage op.

En verder:

Niet verplicht, wél aanbevolen	14
Cartoon Arend van Dam	17
Student in bedrijf Jasper Stekelenburg	18
Sefafont	26
Geschiedenis van de economie	28
55 Jaar geleden in de Rostra	29
Financial Stability	30
FSR	39
FEB Flits	40
Docent op onderzoek Prof. Dr. J. F. Kiviet	42
Student in buitenland Siena	44
Studieverenigingen	49
Column Joop Hartog	50

Fred Teeven

Fred Teeven was de kwelgeest van menig topcrimineel. Als officier van justitie streed hij jarenlang met harde hand tegen de georganiseerde misdaad en werd hiermee de belichaming van het begrip *crimefighter*. Hij introduceerde mede de kroongetuigenmethode in Nederland en sloot, met hulp van twee getuigen, drugshandelaar Johan V. achter de tralies. 'Ik heb zeker de grenzen opgezocht als officier'.

Tot drie keer toe werd de afspraak voor het interview verzet. Teeven is een drukbezet man als Tweede Kamerlid, maar als oud-officier van justitie in de Holleederzaak heeft hij het de laatste tijd extra druk. Ook tijdens het kerstreces zit de VVD-er in het Tweede Kamergebouw. Gelukkig heeft hij nog een gaatje gevonden om de Rostra Economica te woord te staan. In zijn kamer treffen we de in veel interviews besproken goudbruine stamplamp van zijn oma aan. Deze reist overal met hem mee. Dat hij een zachte kant heeft, getuigt ook het feit dat collega's Teeven vergelijken met een labrador. 'En andere collega's vergelijken me weer met een pitbull. Ik vind al die vergelijkingen helemaal niet interessant'.

Tekst: Maaïke Oenes

'Echte' criminaliteit

Fred Teeven (Haarlem, 5 augustus 1958) begon in 1980 met de controleuropleiding Rijksbelastingdienst in Utrecht. Dit was niet bepaald een roeping. 'Ik was achttien jaar en kreeg een mooie aanbieding om belastingcontroleur te worden waarbij je met een interne opleiding studeert en werkt tegelijk. Ik zat samen met Henk Kamp (VVD-prominent en oud minister van Defensie, red.) op de opleiding en na die twee jaar hadden we eigenlijk beiden geen zin om naar de belastingdienst te gaan'. Gelukkig was er nog een andere mogelijkheid. 'Per opleiding mochten er vier of vijf naar de Fiscale Opsporingsdienst, de FIOD. Hier doe je strafrechtelijk onderzoek naar talloze fraudepatronen. Ik was twintig jaar, had een mooie baan en een beetje avontuurlijk werk. Het had geen diepere betekenis dan dat.'

Na tien jaar (fiscale) fraude opsporen mocht het van Teeven wel iets avontuurlijker. In 1990 rondde hij zijn avondstudie rechten af en stapte over naar de douanerecherche, een onderdeel van de FIOD. 'De harde kant van de criminaliteit, de 'echte criminaliteit' met drugs en vuurwapens, vond ik wel interessanter dan fraude. Daarbij heb ik leiding gegeven aan een team van rechercheurs. Maar eigenlijk wilde ik na mijn studie officier van justitie worden. De FIOD is een opsporingsdienst waarbij het eindresultaat bij het OM komt te liggen. In mijn jaren bij de douanerecherche begon ik daar met de start van het onderzoek tegen 'de Hakkelaar'. Deze zaak nam ik mee toen ik in 1993 als officier van justitie in Amsterdam aantrad.'

Boeven pakken met verklikkers

De zaak tegen de drugshandelaar Johan V., alias de Hakkelaar, was de eerste grote zaak voor Teeven. Met Martin Witteveen, samen werden ze ook wel Sjors en Sjimmy genoemd, introduceerde hij de kroongetuigenmethode. Met behulp van zeer belastende verklaringen door twee getuigen werd de drugsbaron voor vijf jaar vastgezet. Volgens Teeven is de kroongetuigenmethode dé manier om criminele organisaties op te rollen. 'Van het OM wordt verwacht dat ze de waarheid vindt, maar bovenal dat ze boeven pakt. Nou heb je een aantal middelen, zoals infiltratie, wat goed werkt als de groeperingen elkaar niet zo goed kennen. Dit is begin jaren negentig

veelvuldig fout gegaan (zie box IRT-affaire, red.). Hollandse netwerken, waar de criminelen elkaar goed en vaak al heel lang kennen, nemen zelden nieuwe mensen op in hun groep. Als je iemand aan de top wilt pakken, moet je met verklikkers werken. Dat werkt buitengewoon effectief'. Maar een kroongetuige die een verklaring wil afleggen in ruil voor strafvermindering, is die wel betrouwbaar? 'Een goede getuige vinden is lastig. We hadden toen ook geen goed idee hoe we dit moesten aanpakken, maar een getuige kan om meerdere redenen besluiten te gaan praten. Zo kan iemand klikken om zijn concurrentie uit te schakelen. Dat gebeurde bijvoorbeeld bij één van de kroongetuigen in de Hakkelaarzaak. Een van de kroongetuigen leverde aan meerdere Nederlandse groeperingen. Het uitschakelen van een andere leverancier zorgde er voor dat hij de prijs kon opvoeren. Maar wraak is toch het belangrijkste motief. Deze getuigen zijn vaak ook betrouwbaarder dan degenen die er iets voor terug willen.'

De methode was toentertijd zeer controversieel. Er was nog geen wettelijk kader, laat staan een programma voor getuigenbescherming. Het sluiten van deals werd door de verdediging allerminst verwelkomd en in de afgelopen decennia zijn verscheidene criminelen die informatie aan de politie verschaften gesneuveld. Zo werd Martin Swennen de dag voordat hij met Teeven zou praten vermoord. Ook toenmalig hoofdofficier in de zaak Johan V., Hans Vrakking, zei dat 'Teeven met die deals de grenzen heeft opgezocht'. Vindt u niet dat u misschien te snel gehandeld heeft en had moeten wachten op betere regelgeving? 'Allereerst blijft waarheidsvinding natuurlijk belangrijk. De verklaring van de kroongetuige wordt altijd op allerlei punten ondersteund door extra bewijsmateriaal met hulp van bijvoorbeeld telefoontaps, observatie of infiltratie. De getuigenbescherming was inderdaad houtje-touwtje', vervolgt hij lachend. 'Maar, je moet goed onderscheid maken tussen kroongetuigen en informanten. De laatsten zijn voor de bewijsvoering niet van belang. Ze vertellen iets over het criminaliteitsbeeld, maar je doet bewijstechnisch niets met hun verklaring. Dit in tegenstelling tot de kroongetuige die bewijs levert in de openbare zitting. Informanten spreek je vaak maar eenmalig en je weet niet waar ze zich

daarna ophouden. Bescherming is daarmee niet mogelijk. Daarnaast is het hun keus om informatie te verschaffen aan de politie. Als een informant daarna bedreigd wordt, voel ik daar geen verantwoordelijkheid voor.'

Willem Endstra kwam naar de politie omdat hij in levensgevaar verkeerde. Hij was geen kroongetuige, werd hij daarom niet beschermd? 'Endstra was wel een aparte zaak. Hij was een 'soort informant'. Hij zei dat er niks met zijn verklaringen gedaan

'Als een informant daarna bedreigd wordt, voel ik daar geen verantwoordelijkheid voor.'

mocht worden, daarom kon de politie ook verder niks voor hem doen. Als je iets met zijn informatie wilde doen, moest dat worden afgeschermd. Zo vertelde hij een keer over een wapen in een bepaalde auto. Nou, dan moet er een verhaaltje omheen worden verteld als zijnde een ander onbekend persoon daarmee is gekomen. Het is niet bruikbaar voor het proces-verbaal. Zijn verklaringen zijn dus nooit gebruikt, pas nadat hij overleed werden de tapes gebruikt als opstart voor het Holleeder proces en daarna ook als bewijs door de rechter geaccepteerd. Hij was dan geen echte kroongetuige, maar ook in deze zaak werden de verklaringen op de tapes op allerlei punten ondersteund, onder meer door zijn onlangs overleden oud-advocaat Zeegers (09-10-2007, red.).'

Teeven en Mink K.

U voerde in 1998 en 1999 een tiental gesprekken met Mink K. waarbij zijn advocate Adèle van der Plas aanwezig was. In 2001 moest Justitie op last van het Amsterdamse gerechtshof de vervolging staken omdat ze meende dat door het lekken van de gesprekken Mink K. in levensgevaar zou verkeren. Betekent dit dat Mink K. een kroongetuige was en geen informant? (zie box Mink K., red.) 'Mink K. was geen kroongetuige. Het ging om een heel andere deal en heeft er niets mee te maken. Na cassatie (bij de Hoge Raad, red.) is hij vervolgd voor wapenhandel. Eerder had hij voor een zelfde soort delict vastgezeten (wapenvondst op de Newtonstraat in 1994, red.). Het enige waar de overeenkomst

voor heeft gezorgd, is dat hij zijn straf, waar hij dus al onherroepelijk voor veroordeeld was, later mocht uitzitten. Want pas als de gesprekken waren afgerond moest hij zijn straf gaan uitzitten. Een ruil met strafvermindering is het nooit geworden.' Over de inhoud van de gesprekken hebben Mink K. en Teeven altijd gezwegen. Tien urenlange gesprekken, opschudding in de Tweede Kamer, een minister in moeilijkheden, maar tot op de dag van vandaag nog steeds vele vragen over de IRT-affaire. Of de gesprekken dan niet totaal nutteloos

zijn geweest? Eerst lachend, 'ha, daar kan ik natuurlijk niks over zeggen', vervolgt hij daarna, 'maar misschien is het wel de reden geweest dat ik nu hier zit.' Goed, ander onderwerp. Daarna werd u teruggezet als districtofficier in Amsterdam Zuid-Oost, de wat mindere criminaliteit. 'Dat heeft niets te maken met de gesprekken van Mink K. Ik had zes jaar gewerkt aan de zware criminaliteit. Natuurlijk zorgt dat voor een hoop opschudding en de minister heeft op een gegeven moment verkeerde

Mink K.
De commissie-Kalsbeek maakte in 1999 bekend dat iemand van het OM met een topcrimineel in gesprek was en een deal zou hebben gesloten voor strafvermindering in ruil voor informatie over corruptie bij de overheid, zie box IRT-affaire. Dat het om Mink K. en Fred Teeven ging, lekte uit via de pers. Mink K. werd eerder van drugs-handel verdacht begin jaren '90 tijdens de IRT affaire. Ook is de conclusie van de commissie nooit bewezen, een deal sluiten met een topcrimineel die vermoedelijk met behulp van ambtenaren drugs heeft gesmokkeld zorgde voor veel ophef in de Kamer. Toenmalig Minister Korthals (Justitie) kwam vervolgens in de problemen. Hij wist van de gesprekken en had eerder opdracht gegeven deze te staken en aan de Kamer laten weten dat deze reeds waren gestopt. Dit bleek niet het geval te zijn want Teeven kreeg pas later te horen dat hij met de gesprekken met Mink moest stoppen. Bron: Irt-affaire.nl

dingen gezegd tegen de Kamer. Ik stond in de schijnwerpers en dat heeft zijn consequenties, daarom heb ik uiteindelijk gezegd dat ik wel wat anders ging doen.'

Beleid maken

Teeven ging de luwte in en stapte er vervolgens na twee jaar al weer uit. In 2002 maakte de officier een carrièreswitch en volgde Pim Fortuyn op als lijsttrekker van Leefbaar Nederland. In totaal zat Teeven tien maanden met twee zetels in de Tweede Kamer. Vanwaar deze overstap? 'Als je de maatschappij echt wilt veran-

in de bijt, je kunt niet verwachten dat je na tien maanden weer met open armen wordt ontvangen.' En als u Pim Fortuyn had gevolgd naar de LPF? 'Dan was het haast onmogelijk geweest om terug te keren naar het OM. Maar dat wilde ik ook niet. Als mensen naar een andere partij gaan, dan trekt dat soms ook mensen aan waar ik misschien niks mee te maken wil hebben. Nadat ik Leefbaar Nederland had verlaten in 2003, ben ik meteen weer lid geworden van de VVD. De harde aanpak van de criminaliteit spreekt me zeker aan, maar ik ben ook echt een liberaal.' In 2006 viel het

over denk. Maar goed, je kan het verhaal ook helemaal omdraaien. Door mijn werk als officier heeft hij wel negen jaar cel gekregen.'

Toch een hoger doel

Terug naar uw werk als Kamerlid. Voor de VVD heeft u de portefeuille Justitie, dit in tegenstelling tot uw tijd bij LN, toen u samen met uw collega alle portefeuilles beheerde.

Gaat u nu de regelgeving veranderen daar waar u als officier tegenaan schopte en voor op de vingers bent getikt? 'Je wordt volgens mij alleen op de vingers getikt als de rechter zegt dat het OM niet ontvanke-lijk is of dat iemand wordt vrijgesproken. Je kunt van mij veel zeggen, ik heb zeker de grenzen opgezocht als officier, maar ik ben één van de weinigen, en dat zeg ik dan met enige onbescheidenheid, die nog nooit een grote zaak naar de knoppen heeft laten gaan. Op een gegeven moment zit je inderdaad tegen de grenzen van het strafrecht aan en als je dat wil veranderen dan moet je hier zijn. In tien minuten met een kop koffie bereik ik hier meer dan in die veertien jaar bij het OM. Ik richt me nu vooral op het verbeteren van de rechten van de slachtoffers. Als je meer aandacht aan hen besteedt en netjes met ze omgaat, zijn slachtoffers ook vaker bereid om verklaringen af te leggen en te getuigen. Vorig jaar hebben we een regeling getroffen waardoor de dader van een zeden- of geweldsmisdrijf veertig jaar lang achterna gezeten kan worden voor het verhalen van de toegedane schade. Zo pak je daders waar ze het het meest voelen, in hun portemonnee. Daarnaast wil ik de faciliteiten uitbreiden voor de aanpak van de georganiseerde misdaad. Ook wil ik er voor zorgen dat geweldscriminelen sneller voor de rechter verschijnen. Dit maal is mijn werk niet alleen het avontuur. Er zit ook echt iets moralistisch achter.'

Bronnen

www.irt-affaire.nl – verzameling krantenartikelen over de IRT-affaire van 1990 tot heden

Maaïke Oenes is 22 jaar. Ze is vierdejaars student Algemene Economie.

'Getuigenbescherming was toen nog houtje-touwtje.'

deren moet je natuurlijk naar Den Haag, dat gebeurt niet bij het parket in Amsterdam. Het was alleen helaas snel afgelopen. Met twee mensen sla je geen deuk in een pak boter, dat was geen feest. Ik wilde na de verkiezingen dus ook niet verder.' Indien Teeven was doorgegaan, dan was het niet meer als lijsttrekker. Het partijbestuur besloot na het vallen van kabinet Balkenende I Emile Ratelband voor te dragen. 'Omdat ik in dienst was gebleven van het OM, ik had buitengewoon verlof, kon ik snel terug. Maar het was natuurlijk niet makkelijk. Ik was een vreemde eend

derde kabinet Balkenende en werd Teeven als vijfde op de verkiezingslijst van de VVD gezet. Hij moest toen nog even wijken voor Laetitia Griffith, waarna hij terecht kwam op plek zes. Of oud-klasgenoot en vriend Henk Kamp daarvoor heeft gezorgd? 'Dat zou ik niet weten, echt niet.' Feit is wel dat u de Holleeder-zaak moest opgeven. Dat kon uw grote klapper worden. Heeft u daar geen spijt van? 'Nee, ik ben veertien jaar officier geweest en, hoewel het een beetje blasé klinkt, heb ik wel meer klappers gemaakt. Over de strafvermindering die Holleeder heeft gekregen, kan ik zeggen dat je als politicus natuurlijk geen individuele strafmaat moet opleggen. Maar het Algemeen Dagblad vroeg herhaaldelijk wat ik dacht dat hij zou krijgen. Dat heb ik uiteindelijk gedaan. Maar ik ben natuurlijk ook geen willekeurig Tweede Kamerlid, ik had 2,5 jaar aan de zaak gewerkt. Kijk, je kunt wel steeds denken, ik zeg niks, anders wordt het verkeerd geïnterpreteerd. Maar je kunt ook denken, laat ik het grote publiek nou eens weten dat het wel goed zit met de zaak. De verdediging heeft zich in die twee jaar alles kunnen veroorloven op tv. Het lijkt me geen slechte zaak om als oud officier van justitie iedereen te laten weten dat het wel goed komt.' Maar u heeft wel het boetekleed aangetrokken en uw excuses aangeboden. 'Ja, maar dat heeft te maken met de rechtbank. Het is buitengewoon onverstandig om, als de rechtbank door mijn uitspraak korting geeft, dan te zeggen dat ze er geen verstand van hebben. Het doet er ook niet toe hoe ik er zelf

IRT-affaire

De IRT-affaire is vernoemd naar het Interregionaal Rechercheteam Noord-Holland/Utrecht. Begin jaren negentig kwam aan het licht dat verscheidene informanten met toestemming van opsporingsinstanties drugs het land binnensmokkelden. Hiermee wilden de ambtenaren criminele organisaties kunnen ontmantelen, tot het hoogste niveau aan toe. Deze vergaande methode viel niet goed in Nederland en er werd onmiddellijk een parlementaire enquête ingesteld. Criminelen zouden zich namelijk hebben verrijkt met hulp van ambtenaren en het is niet duidelijk wie deze miljoenen in zijn zak hebben gestoken, de criminelen of de ambtenaren. Over de IRT-affaire bestaan nog steeds heel veel vragen. Na de enquête werd nog een onderzoek ingesteld door de commissie-Kalsbeek. Bron: [Irt-affaire.nl](http://irt-affaire.nl)

Nu lees je wel eens over staatsbedrijven. Binnenkort mag jij ze beheren.

Het Rijk is mede-eigenaar van 35 grote ondernemingen. Het ministerie van Financiën is namens de Staat aandeelhouder en verantwoordelijk voor bijvoorbeeld de verkoop van het vervoersbedrijf Connexion. Maar ook de oprichting van de onderneming die de Zuidas moet gaan ontwikkelen of de aankoop van een aandelenbelang in het Rotterdamse Havenbedrijf. Op dit ministerie werk je altijd aan uitdagende projecten met grote maatschappelijke gevolgen. Ook als starter, want je doet direct mee als volwaardig teamlid. Dit betekent wel dat wij veel van jou verwachten.

Bij Financiën tel je meteen mee.

Financiën zoekt startende bedrijfseconomen

Wij bieden je van meet af aan veel ruimte voor eigen verantwoordelijkheid. Het kan dan ook zomaar gebeuren dat je direct na je studie staatsbedrijven mag beheren. Dat moet je willen, dat moet je kunnen. Iets voor jou? Toptalent is van harte welkom. Zeker als je binnenkort als bedrijfs-econoom afstudeert. Kijk voor meer informatie op www.minfin.nl. Je sollicitatie mail je naar recruitment@minfin.nl of je belt 070-3428532.

Gratis zwemmen

tekst: Bart van Liebergen

Het gaat goed met Roemenië. De economie groeit als kool, het EU-lidmaatschap is binnen en de rol van de oude generatie ex-communisten in de politiek is uitgespeeld - na de onstabiele jaren negentig lijkt het land zich eindelijk te gaan ontwikkelen.

Toch gaan er achter de mooie groeicijfers een hoop misstanden schuil. Achter de schermen blijken de oud-communisten nog wel degelijk de touwtjes in handen te hebben en de sociale ongelijkheid is groot. Roemenië wordt het meest corrupte land van Europa genoemd. Hoe erg is het, een jaar na toetreding tot de EU? Over oma's die wel héél goede investeringen doen, Porsche Cayennes als ambulances, kinderen met BV'tjes en hele politiekorpsen op gloednieuwe choppers. 'Dit land is door en door rot.'

Als je ergens snel geld wilt verdienen, moet je investeren in Roemenië. Gemiddeld groeit de economie er met 6% per jaar, in 2006 was dat zelfs 7,6%. Ook de Roemenen zelf merken dat het goed gaat. Supermarktketens stampen enorme Wall Mart-achtige hallen uit de grond, overal wordt geasfalteerd en worden bedrijventerreinen aangelegd. Maar het asfalt kan de groei van het wagenpark niet bijhouden. 'In twee jaar tijd zijn er in Boekarest 350.000 auto's bijgekomen,' vertelt ING-lease directeur Bas Hoekstra in zijn kantoor in de Roemeense hoofdstad. Hij heeft een motor gekocht om nog door het verkeer te kunnen komen.

Ook hij merkt veel van de groei. In 2005 zette Hoekstra de leasemaatschappij voor ING in het ex-communistische land op. Het bedrijf leaset auto's, onroerend goed en equipment ('Alles wat je kunt losschroeven en weer meenemen als de klant niet betaalt'). Bedroeg de omzet in 2006 nog 40 miljoen euro, vorig jaar steeg deze tot 130 miljoen – een groei van 325 procent.

De huidige economische voorspoed komt als een verlichting voor Roemenië, dat er in de jaren negentig maar niet in slaagde zich te ontwikkelen. Het land komt dan ook van ver.

Tot 1989 lag de strakke leiding in handen van het 'Genie der Karpaten' Nicolae Ceausescu en zijn vrouw Elena, die zich 'de moeder aller Roemenen' liet noemen, maar die waarschijnlijk de meest gehate

persoon van het land was.

De Ceausescu's hadden zich bij de inrichting van hun land laten inspireren door Noord-Korea, waar ze in 1971 op staatsbezoek waren geweest. Vanaf de jaren '80 werd begonnen met een grootscheepse industrialisatie van het land. Eeuwenoude boerendorpen werden met de grond gelijk gemaakt voor de opmars van de *Glorified Worker*. De landbouw werd gecentraliseerd en overal werden grote industriële centra opgericht.

Bas Hoekstra van ING-lease

Maar de welvaart nam niet toe door de modernisering. Geobsedeerd als Ceausescu was door aflossing van de staatsschuld, werd bijna alle productiecapaciteit aangewend voor de export. Voedsel- en brandstoftekorten waren aan de orde van de dag, 's avonds werd als besparing vaak de stroom afgesloten. Dan scheurde alleen de BMW van de dictator en zijn vrouw nog door het donkere Boekarest. Bang als ze waren voor aanslagen of complotten

koerste hun dienstauto met 200 kilometer per uur.

Ook na de val van het Ceausescu-echtpaar eind 1989 (de *home video* van hun executie ging kerstmis 1989 de hele wereld over) werd het er voor de Roemenen niet beter op. De nieuwe president, Ion Iliescu, werd aanvankelijk met gejuich ontvangen maar bleek al snel weinig hervormingen door te willen voeren. Zijn regering was berucht om de corruptie. Bovendien was hij afkomstig uit de hoge kringen binnen de oude communistische partij. In 1990, toen studentenprotesten tegen zijn beleid aanhielden, haalde hij mijnwerkers naar Boekarest om de boel 'op te lossen'. Dagenlang sloopten zij de stad. Er vielen zes doden.

Arme Roemenen

Iedereen ingenieur

Veel oudere Roemenen misten de aansluiting met de vrije markteconomie, zo vertelt Hoekstra. 'Iedereen boven de 40 is hier vrijwel uitgerangeerd. Onder het communisme was je als arbeider een held, maar de überheld was dan natuurlijk de ingenieur.' Dat bleek – in 1988 was maar liefst 68 procent van alle afgestudeerden ingenieur. Maatschappelijke studies werden door de communisten nutteloos bevonden, er moest geproduceerd en gebouwd worden. 'Die mensen hebben het heel moeilijk gevonden om de switch te maken naar een marktgeleide economie. Je ziet dat ook terug bij ons. Ik heb express een aantal oudjes aangenomen, omdat ik geen zin heb om alleen maar met hele jonkies samen te werken. Die oudjes zijn 36 of zo, de rest is midden twintig. Daarboven heeft men de omslag naar de marktgeleide economie niet kunnen maken. Je vindt ze niet terug in de financiële dienstverlening, heel veel 40-plussers zijn gewoon verdwenen.'

De aanvankelijke vreugde onder de Roemenen sloeg in de jaren '90 om in sceptis. Het gemiddelde inkomen was in 1996

50 dollar per maand, een daling van 35% ten opzichte van 1989. In 1995 had de inflatie een piek van 300% bereikt. De enige 40-plussers die er op vooruit gingen, waren afkomstig uit Securitate-kringen. Ceausescu hield zijn bevolking onder de duim met een uitgebreid netwerk van inlichtingendiensten, de Securitate. Ongeveer 11.000 agenten hielden met een half miljoen informanten een groep van 1,6 miljoen als verdachte aangemerkte Roemenen in de gaten. Als Securitate-officier genoot je in het communistische Roemenië aanzienlijke privileges. De meesten smokkelden jarenlang grote sommen geld het land uit. Na de revolutie haalden ze het geld op en kochten daarmee de staatsbedrijven op. Hoekstra: 'De oude Securitate-leden zijn dus een soort financiële clan geworden die de taart verdeelt.' Prominente communisten werden prominente kapitalisten.

Roemeense marktvrouw

Rotte vis

Het Roemenië lijkt vandaag de dag een soort uitvergroting van de westerse cultuur. De sociale ongelijkheid is er gigantisch. De grauwhed van het bestaan voor de revolutie van 1989 heeft gemaakt dat de Roemenen zich wentelen in een populaire cultuur waar in Nederland het predikaat 'fout' nog een understatement voor is. De muzikzenders zijn er schreeuweriger, de rokjes korter, de haren heftiger gekleurd en de rijken patsriger. Niet voor niets is Julio Iglesias mateloos populair in Roemenië, vooral onder de nouveaux riches. En in Roemenië is eigenlijk elke rijke *nouveau* – tot 1989 had officieel niemand een cent te makken. Zij betalen grif vierhonderd euro om met de Bentley voor te komen rijden bij een van de casino's of clubs waar de bruinverbrande zanger met horloge met gouden schakels optreedt. Een flink maandsalaris voor de gewone Roemeen.

Met zo'n turbulente geschiedenis en economie is het niet gek dat het economische en politieke verkeer in het land niet altijd volgens de regels verloopt.

Het land wordt geteisterd door hardnekkige corruptie en trage bureaucratie. Op de jaarlijkse ranglijst van Transparency International, de internationale corruptiewaakbond, staat Roemenië slechts op plaats 69 van meest corrupte landen, na Colombia en Namibië. Hoe hoger op de lijst, hoe schoner.

Grapje op Roemeens internetforum

'Het is ontzettend corrupt, echt door en door rot,' zegt Bas Hoekstra. Met zijn bedrijf loopt hij elke dag weer tegen corruptie aan. 'Als leasemaatschappij registreren wij duizenden auto's, opleggers, vrachtwagens en dergelijke per jaar. Vorig jaar hebben we 2000 units geregistreerd. Die moet je dus importeren en op de weg brengen. Wanneer jij in Nederland een auto koopt dan ga je naar het postkantoor of je doet

sonen of bedrijven die de auto's voor ons importeren. Maar waarschijnlijk oliën zij de machine met smeergeld.'

'Toch hoeven wij als bedrijf er niet in mee te gaan. Het is absoluut niet zo dat ik hier mensen moet betalen om zaken met ze te mogen doen. Dingen lopen dan langzamer, en geheid dat bepaalde deals niet doorgaan. Maar: wij constateren alleen maar dat het systeem niet klopt. ING zal morgen niet omvallen als wij een of twee deals missen.'

'Je moet hier wel heel erg oppassen. Van de tien onroerend goed deals die we het afgelopen jaar gedaan hebben, was er niet één gebouw gebouwd volgens de voorschriften. Niet één. Dan moet je je afvragen hoe dat kan. Je hebt een bouwvergunning voor tien verdiepingen, er staan er dertien op. Je mag bouwen op 150 m², staat er 250 m² op de grond. Je hebt een vergunning voor een gebouw waar bovenin een technische ruimte zit, hebben ze er een restaurant gebouwd. En tóch hebben ze die vergunning gekregen.'

'Het mannetje dat de bouwcontrole uitvoert krijgt dus een reisje, een auto, 10 jaar gratis zwemmen met zijn dochter of een paar miljoen. Als jij een gebouw van 13 verdiepingen neerzet terwijl je er maar 10 mag neerzetten – reken maar uit, met een grondprijs van 1000 euro de vierkante meter: drie verdiepingen erbij levert natuurlijk megaveel extra op. Aan alle kanten in de economie draait het zo.'

Een Kamerlid werd opgepakt nadat bleek dat hij, met zijn bescheiden salaris, 25 auto's op zijn naam had staan.

dat online, dan schrijf je die auto over op jouw naam. Hier moet je langs de douane, langs de politie, langs de inspectie en soms ook nog langs de notaris. Sowieso drie á vier loketten en dat soms twee keer. Het is een ontzettend trage en stroperige bureaucratie.

Dan heb je natuurlijk geen zin om de hele tijd in de rij te gaan staan, dus wat doen de mensen hier: die regelen een mannetje binnen de administratie dat eventjes snel de boel regelt. Dat mannetje moet betaald worden. Wij zelf betalen die mensen niet, wij maken gebruik van keurige tussenper-

Uit onderzoek van de EBRD (European Bank for Reconstruction and Development, red.) bleek dat in 1999 bijna 35% van de bedrijven in Zuidoost Europa regelmatig smeergeld betaalde; in Roemenië lag dit cijfer waarschijnlijk nog hoger. Per bedrijf kwam dit neer op 1,3% van de omzet aan bribes. 'Het trieste in dit land is dat de politiek niet het goede voorbeeld geeft. In tegendeel, zij blijft meegeaaien. Zeker nu Roemenië onderdeel van de EU is en er tot 2013 negen miljoen euro per dag aan EU-gelden binnenkomt, zijn een hoop mensen pessimistisch gestemd.' ➔

Het land heeft een lange traditie van corruptie, die tot iedere sector van het land is doorgedrongen. Justitie, de politiek, de ambtenarij, het bedrijfsleven – overall worden giften verwacht om de machine te smeren. Maar liefst 73% van de bevolking noemt het eigen land corrupt. Het wantrouwen jegens de politiek is groot – 98% van de Roemenen wantrouwt politici. ‘Pestele de la cap se impute,’ plegen ze te zeggen: De vis rot het eerst aan de kop.

Veel naakt en techno: reclame voor een nachtclub in Boekarest

Schaamteloos

De corruptie in Roemenië leidt tot situaties die, als ze niet tegelijkertijd zo schrijnend waren geweest, hilarische borreltafelverhalen zouden zijn. Zo werd er twee jaar geleden een lading dure Yamaha-choppers onderschept bij de douane. Ze waren op een verkeerde manier geïmporteerd en daarom in beslag genomen. Enige tijd later werd de politie van Boekarest erop gesignaleerd. De Roemeense kranten staan vol van zulke verhalen, vertelt Bas Hoekstra. ‘Een Kamerlid had een oma die plotseling héle, héle goede investeringen had gedaan op haar 95°. Maar het geld was wel allemaal direct naar haar kleinzoon toegegaan. Want zij was toch al oud. Jaja...’ Een ander Kamerlid werd opgepakt nadat bleek dat hij, met zijn bescheiden salaris, 25 auto’s op zijn naam had staan. Ook buurland Bulgarije kan er wat van. Een half jaar geleden werd bekend dat de overheid ongeveer 200 Porsche Cayennes had gekocht – om als ambulance te worden gebruikt. In de storm van kritiek verdedigde de overheid zich met het argument dat na uitgebreid onderzoek de Cayenne als beste deal naar voren was gekomen. Smeergeld was er niet aan te pas gekomen, zo werd benadrukt.

Cultuur

Hoewel het aantrekkelijk is om de oorzaak van de corruptie bij het regime van

Ceausescu te leggen, gaat de traditie om ‘de machine te oliën’ verder terug. Eeuwenlang maakte Roemenië als wingebied deel uit van het Ottomaanse keizerrijk. Daar kregen vazallen van de landheer geen salaris, maar een deel van het land toebedeeld. Uit dat land moesten ze hun geld halen. Hierdoor ontstonden clans en later *old boys networks*, waarin het gewoon was ‘af en toe wat voor elkaar te doen’. Niet toevallig komt ‘nepotisme’ (vriendjespolitiek) van het Roemeense woord *nepot*, dat ‘neef’ of ‘kleinzoon’ betekent.

In de late jaren tachtig, de ergste jaren van de Ceausescu-dictatuur, bereikte de corruptie ongekeerde hoogtes in de strijd om te overleven. De winkels waren leeg, mensen probeerden zo goed mogelijk voor zichzelf en hun omgeving te zorgen. Er ontstond een grote en informele goedereneconomie. Zo ruilde men bijvoorbeeld diensten voor voedsel. Die lange aanloopperiode maakt dat Transparency International nu de diagnose stelt dat de Roemenen er ‘weak ethical values’ op na houden waar het corruptie betreft: ze weten niet anders. ‘Men is hier gewend om de machine te oliën door hier en daar een druppeltje olie op de machine te doen, een beetje te betalen hier en daar. Als jij vriendjes hebt gaat het op een makkelijkere manier dan als je geen vriendjes hebt,’ verklaart Hoekstra. Ook de controle op corruptie verloopt slecht. Wie moet er controleren als iedereen corruptie accepteert?

Dat het gemiddelde loon zeer laag is in verhouding tot de lange dagen die werknemers maken, maakt het er niet beter op. Meegaan in corruptie brengt risico’s met zich mee, maar voor dat lage loon is men wel bereid om deze te lopen. Daarbij komt dat veel Roemeense bureaucraten slecht zijn opgeleid. Vooral het juridische apparaat heeft veel te lijden onder amateurisme en onderbezetting, met als resultaat dat er op dit moment 2,3 miljoen rechtszaken op de stapel liggen.

De eindeloze bureaucratische processen die Roemenen moeten afgaan om een huis te kopen, een auto te registreren, et cetera, maken hen kwetsbaar voor corruptie. Iedereen die de koop van een huis wil vastleggen moet langs vele ambtenaren die geen van allen wat extra moeite zullen doen als er niet toevallig geld op tafel komt.

Toetreding Roemenië tot EU

De EU: redder in nood?

Met het EU-lidmaatschap in 2007 leek er eindelijk werk gemaakt te worden van de aanpak van corruptie. De EU verplichtte Roemenië haar wetten flink te veranderen. Onder leiding van de partijloze corruptiebestrijder en Minister van Justitie Monica Macovei werden anticorruptiewetten ingevoerd en de immuniteit van politici aangepakt. Ook stelde ze diverse onderzoeken naar hoge leiders in. Formeel ligt de corruptiebestrijding dus goed op schema. In de praktijk worden veel maatregelen echter niet of nauwelijks uitgevoerd. Macovei’s maatregelen riepen dan ook nogal wat weerstand op. In het voorjaar van 2006 werd een wet die de aanpak van corruptie makkelijker zou maken niet aangenomen doordat het quorum niet werd gehaald: de Kamerleden stonden demonstratief op de gang. De Europese Commissie was woedend en onder hevige Europese druk werd de wet in oktober van hetzelfde jaar uiteindelijk nog aangenomen. Ondertussen staan de gewone Roemenen sceptisch tegenover de hervormingen. Bijna de helft vindt bestrijding van corruptie zinloos. Redding verwachten ze niet van de volgende nieuwe politicus, de hele politieke cultuur moet veranderen. Soms lijkt de weg die Roemenië heeft af te leggen verder dan ooit. Begin 2007 moest president Traian Basescu, beschermengel van Monica Macovei, aftreden. Premier Tariceanu greep terstond zijn kans en wipte Macovei handig uit het regeringspluche. Hij verving haar door de piepjonge Tudor Chiuariu, die direct alle onderzoeken naar toppolitici staakte. Dat hij het neefje is van een van de grootste patriarchen van het land, had met zijn benoeming uiteraard niets te maken. **RE**

Bart van Liebergen is 22 jaar. Hij begint aan een master Politicologie en doet een schakelprogramma Algemene Economie. Tevens zat hij in de Rostra Congresscommissie 2007.

Winnen

gaat nooit vervelen

Dat maakt het werk van een Trader zo boeiend! Iedere dag weer krijg je de kans opnieuw te scoren met handel in opties en aandelen. Hoe je dat doet? Dat leer je tijdens de interne opleiding van 4 tot 5 weken. Daarnaast moet je een aantal eigenschappen hebben die niet aan te leren zijn: een competitieve geest, een resultaatgerichte instelling en een heel goed analytisch inzicht.

Wij zoeken Traders: initiatiefrijke academici met een excellent cijfermatig inzicht – relevante werkervaring is niet vereist. We verwachten een grote zelfwerkzaamheid want je blijft leren gedurende je loopbaan binnen Optiver. Je moet hier zelf veel tijd en energie in steken maar er staat ook veel tegenover: Optiver biedt je de kans om jezelf te ontplooiën binnen een professionele, internationale handelsorganisatie.

Heb jij een sterke drive om te winnen en ben je niet bang om verantwoordelijkheid te dragen? Ga naar www.optiver.com voor meer informatie over de vacatures en om te solliciteren.

Optiver is één van de snelst groeiende en meest succesvolle handelshuizen in Europa. Wereldwijd zijn wij actief in de handel van opties, aandelen en futures en zijn we gespecialiseerd in de arbitrage van financiële producten voor eigen rekening en risico. Met kantoren in 's werelds belangrijkste financiële centra Amsterdam, Chicago en Sydney handelen wij op beurzen wereldwijd, 24 uur per dag.

Optiver, Sanneke Franken (Recruiter Trading), De Ruyterkade 112, 1011 AB Amsterdam, T 020 - 531 9000

Optiver zoekt Traders

In de serie 'Niet verplicht, wél aanbevolen' behandelt de Rostra Economica in elke editie een boek dat niet bij je tentamenstof hoort, maar wel erg de moeite van het lezen waard is. Deze editie: 'Semco-stijl' van Ricardo Semler.

Een bedrijf zonder regels

Tekst: Petra Bax

Een bedrijf zonder regels waar alles, maar dan ook echt alles, in volledige democratie gebeurt en je zelfs je eigen salaris mag bepalen. Dit is niet de dagelijkse gang van zaken in de meeste Nederlandse bedrijven, maar bij het Braziliaanse bedrijf Semco, een industriële producent van onder andere pompen om olietankers mee te legen, is het geen enkel probleem. In het boek 'Semco-stijl' weidt Ricardo Semler uit over zijn unieke bedrijf.

Volledige democratie

In het bedrijf Semco is alle hiërarchie verdwenen en heeft iedere werknemer evenveel inspraak. Een mooi voorbeeld is de verhuizing van het bedrijf naar een nieuwe locatie. Semco ging een dag dicht, iedereen werd in bussen geladen en er werden drie mogelijke vestigingslocaties bekeken. De werknemers namen een beslissing over de nieuwe vestigingslocatie. De keuze was gevallen op een locatie gelegen naast een bedrijf waar veel gestaakt werd. Het management was niet bepaald blij met de keuze van de werknemers. Evenmin zat het management te wachten op ruzies met de werknemers, dus werd hun keuze gerespecteerd.

Semler noemt zijn management stijl 'participative management' en in zijn perceptie moet dit volledig doorgevoerd worden, kijk maar naar het extreme voorbeeld hierboven.

Hard werken

Toen Ricardo Semler al een tijdje bij het bedrijf werkte, vertelde zijn vader hem dat hij de komende twee of drie weken op reis zou zijn en dat als hij veranderingen door wilde voeren hij dat nu moest doen. En zo geschiedde het dat Semler in één middag zo'n 15 managers had ontslagen, meer dan de helft van het management. Een tijd la-

ter kreeg hij een burn-out en dit liet hem beseffen dat hij rustiger aan moest doen en dat er ook meer is dan alleen werk. Tegenwoordig neemt Semler elk jaar twee maanden vrij om te reizen en is hij door de weeks vaak thuis om leuke dingen met de kinderen te doen. Maar dit alles is niet mogelijk als je geen vertrouwen en respect hebt voor je werknemers en dat staat hoog in het vaandel bij Semco.

Succesvol

Vroeger waren bedrijven vaak georganiseerd volgens een piramidestructuur. De macht en controle lag maar bij een kleine groep mensen. Tegenwoordig krijgen ook de werknemers steeds meer inspraak. Maar zover als Semco durven de meeste bedrijven niet te gaan. Voor zover bekend is er ook geen enkele andere onderneming die een dergelijke democratische cultuur als die van Semco aandurft. Dit terwijl het volledig democratische businessmodel voor Semco juist erg succesvol is gebleken. Onder leiding van Ricardo Semler is de omzet van het bedrijf gegroeid van 4 miljoen dollar in 1982 naar 212 miljoen dollar in 2003. Sinds 1982 is de werkgelegenheid toegenomen van 90 naar 3.000 werknemers in 2003¹ en is er weinig verloop binnen het bedrijf². Kortom, de rigoureuze managementstijl van Semco heeft het bedrijf zeker geen windeieren gelegd.

Waarom is het boek leuk om te lezen?

Ondanks het feit dat het boek dateert uit 1993 is het erg interessant om te lezen over dit Braziliaans bedrijf waarvan de managementstijl tot op de dag van vandaag uniek genoemd kan worden. Daarnaast zet het boek aan tot out-of-the-box denken en wordt de creatieve geest gestimuleerd. Bovendien leest het gemakkelijk weg en is het vermakelijk door de vele praktijkvoorbeelden die er in staan.

Naast Semco-stijl (1993), heeft Ricardo Semler in 2004 een boek uitgebracht, getiteld 'The 7 day weekend'. ^{RE}

Titel: Semco-stijl
Aantal pagina's: 292
Auteur: Ricardo Semler
Uitgever: Forum Amsterdam
Jaar van publicatie: 1993
ISBN: 9022515923

Kwaliteit: ★ ★ ★ ★ ★
Leesbaarheid: ★ ★ ★ ★ ★
Actualiteit: ★ ★ ★ ★ ★

Voetnoten

- http://en.wikipedia.org/wiki/Ricardo_Semler
- http://www.mt.nl/Archief/297109/Ricardo_Semler_-_Geef_mensen_de_ruimte.html

Petra Bax is 23 jaar en student premaster Business Studies.

Amsterdamse Carrière Dagen

VAN 3 T/M 6 MAART 2008

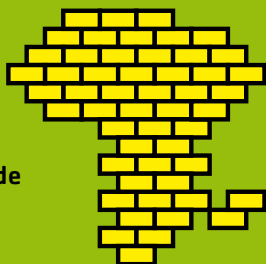

BOUW AAN JE TOEKOMST...

- Vier dagen carrièreboost
- Van presentatie tot sollicitatie
- Locatie: WTC Amsterdam

...EN AAN DIE VAN AFRIKA.

Voor elke deelnemer schenkt de Amsterdamse Carrière Dagen € 2 aan IMBA Children's Home Foundation voor de bouw van weeshuizen in Zimbabwe.

INSCHRIJVEN
& INFORMATIE:

www.acd.nu

Groeiende informele economie wereldwijd

Tekst: Lars Dekker

zoeken wereldwijd hebben geprobeerd de informele economie in kaart te brengen. Daaruit is gebleken dat er grote verschillen bestaan wanneer er vergelijkingen worden gemaakt op het niveau van werkdelen. OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) landen doen het verreweg het beste als het gaat om inperking van de informele economie. Gemiddeld was de informele economie in de OESO landen 18% van BBP in 2002 met als laagste Zwitserland (8,8%) en als hoogste Griekenland (28,6%). Nederland komt op de vierde plaats met een percentage van 13%. Andere delen van de wereld worden weergegeven in de grafiek op de volgende pagina.

Cijfers laten zien dat de informele economie binnen West-Europa nog elk jaar groeit van een gemiddelde van 13,2% van BBP in 1990 tot een gemiddelde van 16,7% van BBP in 2002. Hoe komt het dat deze verborgen markt een steeds groter deel uitmaakt van de economie in westerse landen? In bijna alle OESO landen zijn de af te dragen belastingen en sociale lasten binnen de formele economie gestegen gedurende meerdere jaren. Hoe hoger de kosten voor arbeid in de formele economie, hoe hoger de prikkel om deze kosten te omzeilen en werk te zoeken in de informele economie. Deze beslissing hangt dus grotendeels af van het belastingstelsel en het sociale systeem in een land. Deze

twee systemen blijken dan ook de grootste oorzaken van de groeiende informele economie.

Echter, het blijkt dat zelfs wanneer op dit moment belastingverlagende hervormingen zouden worden doorgevoerd, dit niet zal leiden tot een vermindering van activiteit in de informele economie. Het zou hoogstens de informele economie stabiliseren en deze voorkomen dat deze groeit. Persoonlijke netwerken, hoge winstgevendheid van activiteiten en reeds gedane investeringen in kapitaal zorgen ervoor dat mensen gebonden blijven aan de informele economie en niet snel terug zullen keren in het officiële circuit.

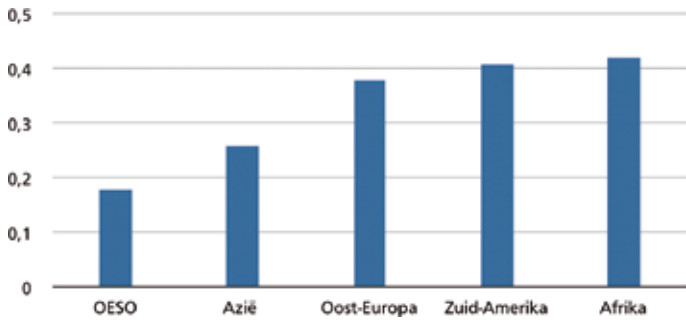
Ook spelen natuurlijk de sancties mee die worden opgelegd op het moment dat blijkt dat iemand illegale activiteiten uitvoert. Duidelijk mag zijn dat hoe zwaarder de maatregelen zijn bij ontdekking, hoe minder snel men geneigd is over te gaan tot deze activiteiten. Bovendien heeft de algemene moraal ook grote invloed op de beslissingen van individuen. In gebieden waar grote aantallen mensen hun toevlucht hebben gezocht in de informele economie zal het gemakkelijker zijn om dit ook te doen dan in een gebied waar iedereen er raar van opkijkt als blijkt dat je geen belasting afdraagt.

Een andere belangrijke reden voor mensen

Tot de informele economie (ook wel verborgen economie genoemd) worden gerekend: de wettelijke en onwettelijke economische activiteiten die niet in de officiële cijfers van een land tot uiting komen. Deze activiteiten worden namelijk niet waargenomen door instellingen die de nationale rekeningen opstellen, zoals het Centraal Bureau voor de Statistiek in Nederland. De informele economie kan nadelige gevolgen hebben voor een land door de verminderde opbrengsten uit belastingen en sociale lasten en ook door het criminele gedrag dat soms voorkomt in de informele economie. De informele economie kan worden opgedeeld in illegale en legale activiteiten, zoals weergegeven in onderstaande tabel.

De omvang van de informele economie is vaak onbekend maar verschillende onder-

Soort activiteit	Geldtransacties		Niet-geldtransacties	
Illegaal	Handel in gestolen goederen, drugshandel, smokkel en fraude		Drugsproductie voor eigen gebruik en diefstal voor eigen gebruik	
Legaal	Belastingontwijking	Belastingafwenteling	Belastingontwijking	Belastingafwenteling
	Niet opgegeven inkomen uit bijvoorbeeld werk in het huishouden zoals koken en stofzuigen of doe-het-zelf activiteiten als repareren, timmeren en schilderen	Werknemerskortingen, randvoordelen	Uitwisselen van legale goederen en diensten	Alle doe-het-zelf activiteiten en hulp aan bijvoorbeeld vrienden of familie

Informele economie (percentage van BBP)

om werkzaam te zijn in de informele economie is de enorme hoeveelheid wetten en regelingen waaraan voldaan moet worden in de formele economie. Dit beperkt de vrijheid van individuen en heeft bovendien hogere arbeidskosten ten gevolg, in de vorm van wettelijke eisen die worden gesteld bij het aannemen van personeel. Het feit dat veel van deze arbeidskosten worden afgewenteld op de werknemer zorgt voor een extra stimulans voor de werknemer om deze te ontwijken door te vluchten in de informele sector, waar niet voldaan hoeft te worden aan allerlei regelingen. Er zijn ook economen die wijzen op een zelfversterkend effect van de informele econo-

mie. Een groei in de informele economie leidt volgens hen tot verminderde opbrengsten voor de overheid. Dit zal dan leiden tot een vermindering in kwaliteit van publieke goederen en diensten hetgeen vervolgens weer leidt tot een verhoging van belastingtarieven voor bedrijven en individuen om de kwaliteit te kunnen blijven waarborgen. Daardoor zal de drempel voor mensen om in de informele economie te gaan werken steeds lager worden en zal de informele economie zichzelf versterken.

De informele economie is dus groeiende en dat komt voornamelijk door de hoge belastingdruk en sociale lasten waar werk-

nemers in de formele economie mee te maken krijgen. Verder leidt de verhoogde regelgeving op allerlei vlakken tot een wirwar aan wetten die hoge kosten met zich meebrengt. Gecombineerd met de winstgevendheid van de informele economie en de niet-afdoende straffen op het illegale gedeelte leidt dit tot een steeds gemakkelijkere toetreding tot de informele economie. Hoewel overheden nu voor het eerst serieus proberen de precieze oorzaken voor deze groei te bepalen, om zo accurate maatregelen te kunnen treffen, blijft de informele economie groeien. En het ziet er ook niet naar uit dat de omvang van de informele economie op korte termijn zal slinken. ^{RE}

Bronvermelding

Schneider, F. (2002), 'Size and Measurement of the Informal Economy in 110 Countries Around the World', World Bank Report

Lars Dekker is 20 jaar. Hij is derdejaars student bedrijfseconomie in de richting financiering. Verder is hij voorzitter van het Sefa Research Project 2008.

Arend van Dam

Student in bedrijf Hotelkamerveiling.nl

tekst: Ruben van Tilburg

De derdejaars student Bedrijfskunde aan de UvA, Jasper Stekelenburg (22 jaar), heeft samen met zijn vader en broer een bedrijf opgericht: *www.hotelkamerveiling.nl*. Een veilingbedrijf op internet waar hotelkamers geveild worden. De Rostra ging met hem in gesprek en ontrefelde het geheim van dit bedrijf.

Wanneer zijn jullie met dit bedrijf begonnen?

Dit jaar, januari 2008, zijn we echt van start gegaan, na maanden van voorbereiding en

discussie over het design en functies over hoe het er uit moest komen te zien.

Hoe zijn jullie op het idee gekomen om hotelkamers op internet te veilen?

Het idee is eigenlijk ontstaan rond mei/juni vorig jaar, toen ik samen met mijn broer Matthijs en mijn vader Klaas rond de tafel ben gaan zitten. Aangezien mijn vader in de hotelbusiness zit, zijn we gaan brainstormen over mogelijke manieren om hotelkamers aan de man te brengen.

Hedendaags zie je veel goedkope aanbiedingen op sites als *weekendjeweg.nl*, wat ons juist aan het denken zette om te onderzoeken of er niet creatievere manieren zijn om de kamerbezetting van hotels omhoog te krijgen. Het idee om hotelkamers te veilen op internet was geboren.

Hoe werkt het precies?

Je kan je op *hotelkamerveiling.nl* gratis inschrijven als 'bieder' of als hotel. Daarna kun je als consument direct bieden op een hotelkamer die op dat moment wordt

Hotelkamerveiling.nl

29 Jan. 2008 12:09:32

HOME INSCHRIJVEN INLOGGEN HELP KOSTEN

ZOEKEN Zoeken BLADEREN Kies een Categorie

Leden Gedeelte [-]

Gebruikersnaam

Wachtwoord

Inloggen

Landen [-]

Duitsland (1)

België (0)

Nederland (1)

RSS VEILINGEN

Uitgelichte Veilingen [Bekijk Alles]

3-daagse 4-sterren Wintersporta... In het vakantiegebied Sauerland!

Huidige Bod: EUR 40,00
Start Veiling: 28 Jan. 2008 22:40:02
Einde Veiling: 29 Jan. 2008 22:40:02
Waar biedt u op: Nederlands Familiehotel
*Hesborner Kuckuc...[\(lees meer\)](#)

2-daags arrangement op een bijzondere locatie! naast ouwehands dierenpark op de Grebbeberg

Huidige Bod: EUR 1,00
Start Veiling: 29 Jan. 2008 10:24:37
Einde Veiling: 29 Jan. 2008 13:24:37
Waar biedt u op: Een ontspannend en luxe 2- daags arrangement in het prachtige 4-sterren hotel 't Pavil...[\(lees meer\)](#)

Aflopende Veilingen [Bekijk Alles]

Sluit over	Huidige Bod	Veiling titel
1 uur 16 min	EUR 1,00	2- daags arrangement op een bijzondere locatie! naast ouwehands dierenpark op de Grebbeberg
10 uur 31 min	EUR 40,00	3-daagse 4-sterren Wintersporta... In het vakantiegebied Sauerland!

Populaire Veilingen [Bekijk Alles]

Huidige Bod Veiling titel

3-daagse 4-sterren Wintersporta... In het vakantiegebied

WELKOM NIEUWE BEZOEKERS

REGISTREER NU!

Nieuws

21 Jan. 2008

Welkom op Hotelkamerveiling.nl!
Nieuw op de site?
Registreren is gratis!
[Bekijk Alles](#)

Site Status

62 Geregistreerde Gebruikers
2 Lopende Veilingen
23 Gebruikers Online

aangeboden. Als hotel is het mogelijk om meteen kamers te plaatsen. Na een bepaalde tijd – die het hotel zelf instelt – loopt de veiling af en heeft de hoogste bieder gewonnen. Op dat moment gaat er automatisch een e-mail naar de hoogste bieder en naar het desbetreffende hotel, die zelf met de winnaar contact op moet nemen. De overnachting(en) kan op een bepaalde datum zijn, of in een bepaalde periode in overleg met hotel zelf, die dit bij het plaatsen van kamers zelf in kan stellen. De betaling van de kamer kan gewoon bij aankomst in het hotel plaats vinden. We hebben geprobeerd om het zo toegankelijk mogelijk te maken, ook voor hotels,

hotel voordeliger om zijn kamers te verhuren, ook al is het voor een lagere prijs dan normaal. Zodoende kunnen hotels toch al hun kamers verhuren en in ieder geval hun vaste kosten dekken én heeft de consument goedkopere kamers.

Zijn jullie de eerste die dit idee op de markt brengen?

Er zijn al meerdere malen bedrijven geweest die met hetzelfde idee aan de slag zijn gegaan, zoals bijvoorbeeld *denieuweconsument.nl* een paar jaar geleden, of het Britse *roomauction.com*, die er niet helemaal in geslaagd zijn. Wij zijn er wel van overtuigd *hotelkamerveiling.nl* tot een succes te

ter de rug en heeft niet veel problemen met zich mee gebracht. Wel hopen we dat voldoende hotels zich aanmelden. We hebben inmiddels al contacten met een hotel in Duitsland en in Nederland en zijn ook van plan actief hotels te benaderen, niet alleen in Nederland maar ook in landen als België, Frankrijk en Italië om ook voor de bezoeker een gevarieerd aanbod te kunnen leveren.

Hoe is precies de taakverdeling tussen jullie drieën?

We doen het in principe met z'n drieën. Een taakverdeling is er niet echt, we zijn natuurlijk nog klein en op de manier waarop we het nu doen, waarin iedereen zijn ding doet en taken op zich neemt, gaat het goed. Als we het straks druk gaan krijgen zullen we er uiteraard niet aan ontkomen om onderling duidelijke afspraken te maken.

Hoe ver zijn jullie nu?

We moeten nog veel investeren in marketing om naamsbekendheid te krijgen, dus verwacht ik dat we in het eerste jaar nog niet winstgevend zullen zijn. Hoe ons bedrijf zich zal ontwikkelen is nog moeilijk te zeggen, maar we zijn heel benieuwd hoe het aanslaat! De uitdaging is in ieder geval zeer groot! Het is een interessant concept en naar onze mening heeft *hotelkamerveiling.nl* een zeer goede kans om te slagen. RE

Ruben van Tilburg is 20 jaar. Hij is vierdejaars student Algemene Economie. Hij zat hij in de Rostra Congrescommissie 2007.

‘We zijn van plan om ook in België, Frankrijk, Duitsland en Italië hotels te benaderen.’

om bijvoorbeeld eerst even te experimenteren met het plaatsen van veilingen. Via een gebruiksvriendelijk systeem kunnen hotels zelf bepalen hoeveel kamers ze willen plaatsen, voor welke datum, en hoe de layout van de website er uit komt te zien. Op dit moment wordt ook gewerkt aan iets geheel nieuws, namelijk bieden per sms. Het is al mogelijk om smsjes te ontvangen als je bijvoorbeeld overboden wordt. Om terug te bieden per sms is binnenkort ook mogelijk. Al met al proberen we het op deze manier zo gebruiksvriendelijk en functioneel mogelijk te maken.

Wat is het voordeel om op deze manier een hotelkamer te boeken?

De hotelkamers die op onze site worden aangeboden zijn kamers die anders niet verhuurd zouden worden. Het is voor een

maken, door een goed toegankelijke en gebruiksvriendelijke site en het gebruik van de juiste advertentiekanalen. Vooral in het begin zullen we behoorlijk investeren in publiciteit en het verwerven van naamsbekendheid, wat natuurlijk zeer belangrijk is van een webveiling. Het is natuurlijk enerzijds belangrijk genoeg bezoekers op de site te krijgen om de vraag en het aanbod in balans te krijgen. Anderzijds kan je stellen dat of je nou heel veel of weinig kandidaten hebt, er zijn maar twee geïnteresseerden nodig die tegen elkaar opbieden om tot een prijs te komen.

Zijn er zaken die zijn tegen gevallen in het begin?

Gezien het feit we in de startfase zitten is het moeilijk hierop antwoord te geven; de ontwikkeling en design van de site is ach-

foto: Trey Ratcliff - Shutterstock.com

De prostitutie uitgekleeed

Alles wat je moet weten over de seksindustrie

tekst: Ruben van Tilburg

Aan mij de taak om mijn oude voetbalteam een dag en nacht rond te leiden in Amsterdam. Het moest een speciale dag worden die niemand zou vergeten. Met het beeld van een doorsnee toerist in hun hoofd betekende dat een dag vol drank, drugs en uiteraard een tocht over de wallen. Een zeer geschikte gelegenheid voor mij om eens langs een peepshow te gaan; een ervaring die ik altijd al had willen meemaken, maar waar nooit echt het geschikte moment voor is. Na het zien van een schaars geklede, dansende vrouw was ik een ervaring rijker en werd ik nieuwsgierig naar de aard en omvang van de seksindustrie. Welke regels gelden er eigenlijk? Is prostitutie in Nederland wel legaal, of wordt het slechts gedoogd? En hoeveel invloed op en kennis van prostitutie hebben gemeentes en overheid tegenwoordig?

Naar schatting zijn er in Nederland tegenwoordig ongeveer 30.000 prostituees. De grootste groep hiervan, ongeveer 12.000, werkt in gesloten clubs. Er zijn 9.000 vrouwen die achter het raam zitten en nog eens 4.500 vrouwen tippelen op straat. Het aantal escortvrouwen is moeilijk te traceren, maar het betreft hier waarschijnlijk enkele duizenden. De omzet die de gehele prostitutiesector maakt wordt ruw geschat op ongeveer 450 miljoen euro per jaar.

Tot 2000 was het exploiteren van prostitutie in Nederland officieel strafbaar, maar het werd gedoogd. Een groot nadeel was

dat prostituees hierdoor een zeer kwetsbare groep vormden. Daarnaast konden overheid en gemeentes niet profiteren van belastingopbrengsten.

Om hier verandering in te brengen is er sinds oktober 2000 in Nederland een wet ingevoerd die het exploiteren van prostitutie niet meer strafbaar maakt. Het voornaamste doel van deze legalisering was een beter overzicht creëren van prostitutie, om zodoende minderjarige, illegale en onvrijwillige prostitutie aan te pakken. Maar bovendien zou de positie van prostituees verbeterd worden. Dit werd mogelijk doordat gemeentes de bevoegdheid kregen

om vergunningen uit te delen, invloed te hebben op vestigingsplaatsen en eisen te stellen aan bedrijfsvoering. Daarnaast betekent dit dat prostitutie nu ook belastingopbrengsten genereert.

Het is echter de vraag of de legalisering in 2000 daadwerkelijk voor een fatsoenlijke seksindustrie heeft gezorgd en of de positie van de prostituee is verbeterd. Volgens een onderzoek in 2004 van de Politie Regio Haaglanden heeft de invoering van de wet in 2000 wel degelijk een positief effect gehad en zijn er nauwelijks nog misstanden bij seksbedrijven met een vergunning. Een onderzoek van de Nationale Rapporteur Mensenhandel spreekt dit op het gebied van mensenhandel tegen. Uit onderzoeken naar mensenhandel in 2002 blijkt dat slechts 102 van de 140 onderzochte seksbedrijven over een vergunning beschikken.

Volgens een onderzoek van de DSP-groep (het onafhankelijke onderzoeksbureau Van Dijk, Van Soomeren en Partners) is het aantal seksbedrijven met een vergunning in Nederland tussen 2000 en 2006 met ze-

‘Het eventueel ontbreken van een vocaal aspect aan de voorstelling ontnemt de peepshow niet het karakter van een toneelvoorstelling.’

ventien procent gedaald. Volgens gemeenten, exploitanten en prostituees is dit echter geen gevolg van de opheffing van het bordeelverbod. De reden van deze daling is vooral te wijten aan de verslechterde economische situatie en de invoering van de Euro. Er valt volgens de DSP-groep eigenlijk weinig te zeggen over de omvang van de seksindustrie in Nederland omdat het sterke vermoeden bestaat dat veel prostitutie nu illegaal geëxploiteerd wordt. Door het twijfelachtige resultaat van de wetwijziging van 2000 vraagt een aantal politieke partijen zich af of de legalisering nu wel een succes mag worden genoemd. Daar komt bij dat de groep voor

wie deze wetwijziging een positief effect zou moeten hebben, de prostituees, niet volledig meewerkt. Het blijkt namelijk dat in april 2007 ongeveer zestig procent van alle prostituees in legale clubs nog steeds geen belasting betaalt, en dus zwart werkt, waardoor ze niet profiteren van de rechten die sinds 2000 voor prostituees zijn ingesteld. Prostituees kunnen er sinds 2000 voor kiezen om in loondienst te gaan of om de status van zelfstandige ondernemer te krijgen. Ze moeten dit wel zelf aangeven, maar dat gebeurt dus weinig. Een reden hiervoor is dat een grote groep prostituees graag in de anonimiteit blijft. Uit angst of door wantrouwen jegens de (plaatselijke) overheid. Ook zijn prostituees vaak slecht geïnformeerd, waardoor het maken van een keuze uitblijft. Prostituees worden daarnaast nauwelijks geholpen door exploitanten, aangezien die de prostituees niet graag officieel in loondienst nemen. Het gevolg is dat een grote groep zwart blijft werken en zodoende hulp en bescherming misloopt. Geregistreerde prostituees hebben namelijk de mogelijkheid hun privacy beter te beschermen bij de Kamer van Koophandel; belastingaftrek te krijgen voor medische controles, en voorlichting te krijgen van

de Belastingdienst en uitkeringsinstantie UWV.

Omdat een grote groep prostituees nog steeds illegaal werkt heeft volgens een onderzoek van Regioplan in 2007 de wetwijziging in 2000 zijn doel niet gehaald, namelijk om van de seksindustrie een ‘gewone bedrijfstak’ te maken.

Het blijft wettelijk om de seksindustrie als een normale bedrijfstak te zien en te behandelen. Zo heeft in een naheffing van 2006 de Belastingdienst het normale tarief van 19% BTW voor sekshuizen, ook peepshows opgelegd. Een Zaanse eigenaar spande een kort geding aan en de rechtbank van Amsterdam heeft hem gelijk gegeven. Een peepshow is te vergelijken met toneel, operette, revue, cabaret en musicals en zou dus belast moeten worden met een speciaal belastingtarief van 6%. ‘Het eventueel ontbreken van een vocaal aspect aan de voorstelling ontnemt de peepshow niet het karakter van een toneelvoorstelling’ zo oordeelde de rechter. De Vereniging Exploitanten Relaxbedrijven was blij met de uitspraak: ‘Het gaat om een artistieke bezigheid. Of het nu om paaldansen, erotische shows of peepshows gaat.’

Voorals in Amsterdam is de laatste tijd ophef ontstaan over het bestaansrecht van een aantal seksbedrijven op de Amsterdamse wallen. De Amsterdamse gemeente heeft op 30 november 2006 de vergunning ingetrokken van 33 seksbedrijven op verdenking van witwaspraktijken en betrokkenheid bij drugshandel. De gemeente deed dit op basis van de wet Bibob (wet Bevordering Integriteit Beoordelingen door het Openbaar Bestuur), waardoor een derde van de raamprostitutie in de buurt zou verdwijnen. Tijdens een kort geding vochten zeven exploitanten de beslissing van de gemeente aan en met succes. De rechter oordeelde dat de gemeente Amsterdam de beschuldigingen niet hard kon ➔

De wallen

De wallen is een beroemd gebied in het centrum van Amsterdam dat bekend staat om de aanwezigheid van seksbedrijven. Het betreft een gebied van ongeveer 250 bij 250 meter, dat wordt begrensd door de Lange/Korte Nieuwmarkt in het noorden, de Zeedijk/Nieuwmarkt in het oosten, de Koeistraat/St. Jansstraat in het zuiden en de Warmoesstraat in het westen.

maken en zodoende geen spoedeisend belang heeft om de seksbedrijven met onmiddellijke ingang te sluiten. Toch is de gemeente Amsterdam doorgegaan met een grote schoonmaak van de seksindustrie in haar gemeente. Zo werd op 16 november 2007 het beroemde en exclusieve bordeel Yab Yum gesloten vanwege het vermoeden dat er criminele activiteiten plaatsvonden.

derjarige, illegale en onvrijwillige prostitutie te bestrijden. Toch zal er nog veel werk verricht moeten worden om van de seksindustrie een 'gewone bedrijfstak' te maken. Om dit doel te realiseren zullen prostituees meer vertrouwen moeten krijgen in de (plaatselijke) overheid en zullen seksbedrijven nog strenger gecontroleerd moeten worden. Misschien dat via marktwerking

‘Daling van de vraag naar prostitutie komt onder andere door de stijging van internetseks en seksualisering van het uitgaansleven’

Een andere mogelijke verklaring voor de sluiting van seksbedrijven en de inkrimping van de totale seksindustrie komt voort uit marktwerking. Een in 2007 door het Ministerie van Justitie uitgevoerd onderzoek naar de effecten van de opheffing van het bordeelverbod in 2000 liet zien dat de vraag naar prostitutie is afgenomen. Dit komt volgens de onderzoekers door de verslechterde economie, maar vooral door de groei van het gebruik van internet, waaronder webcamseks, én de seksualisering van het uitgaansleven.

Er kan geconcludeerd worden dat na de invoering van de Prostitutiewet in 2000 de positie van de prostituee over het algemeen is verbeterd en dat het is gelukt om min-

de gehele sector uiteindelijk weg wordt geconcurrerd, aangezien je tegenwoordig in plaats van naar de hoeren blijkbaar net zo goed thuis achter je computer kan blijven of de kroeg in kan duiken.

Bronnen

DSP-Groep (2006). *Evaluatie opheffing bordeelverbod*. Amsterdam: WODC
Hopkins, R. (2005). Slavenhandel op de wallen. *NRC Handelsblad*, 1 oktober, p. 14.
Nationaal Rapporteur Mensenhandel (2005). *Mensenhandel - Aanvullende kwantitatieve gegevens. Vierde rapportage van de Nationaal Rapporteur*. Den Haag: Bureau NRM.
Politiek Regio Haaglanden (2004). *Korpsmonitor 2004*. Den Haag: PPMDNP
Regioplan (2007). *De sociale positie van prostituees nauwelijks verbeterd*. Amsterdam

Ruben van Tilburg is 21 jaar. Hij is vierdejaars student Algemene Economie en doet een schakelprogramma Sociologie. Tevens zat hij in de Rostra Congrescommissie.

What's your preferred route to a career at Shell? An assessment day, a business challenge, an internship? All options are on the menu and the choice is entirely yours. Visit our careers website to find out more.

Shell is an Equal Opportunity Employer

www.shell.com/careers

MENU OF OPTIONS

Shell Recruitment Day

One day of assessment and tests, with a break for lunch.

or

The Gourami Business Challenge

Savour the excitement of a five-day business scenario.

or

Internships

A full-flavour working experience with real challenges and responsibilities.

All three routes offer both a taste of working with Shell and a path to a future career.

www.shell.com/careers

Taste it

Life at the leading edge of international energy

Achieving more together

Seks, drugs en telefoonkaarten

Je moet toch wat, als asielzoeker. Met de toelage die je krijgt kan je rondkomen, 'maar als je rookt of drinkt heb je een probleem'. Het gevolg is een bloeiend informeel circuit van drank, drugs en seks. Twee ex-asielzoekers vertellen over hun ervaringen.

Tekst: Arjen de Wit

Wat heb je te doen, in een asielzoekerscentrum? 'Je kan niet in bed gaan liggen tot je wakker wordt, opstaan, je fiets pakken, het dorp gaan verkennen tot de zon ondergaat, eten en vervolgens weer gaan slapen tot zonsopgang.' Aan het woord is Joseph, een Burundiër die in Nederland jarenlang in asielzoekerscentra en detentiecentra voor asielzoekers heeft gezeten. 'Mensen worden gek, het is niet te doen. Het dagelijks leven wordt gedomineerd door stress omdat veel mensen bezorgd zijn over hun eigen toekomst en die van degenen die ze

hebben achtergelaten. Veel vluchtelingen komen uit oorlogsgebieden. Hoewel ze hier de veiligheid vinden om rustig te slapen zonder bommen en granaten wordt hun nieuwe wereld beheerst door geld.'

Homo's

Asielzoekers hebben niet veel dagelijkse bezigheden. Ze hebben geen zekerheid over hun toekomst en tot die tijd is het afwachten. In de centra is er persoonlijke begeleiding en zijn er verschillende activiteiten, maar verveling ligt altijd op de loer. Daar komt nog bij dat het in de landen van herkomst vaak heel normaal is om een eigen handeltje te hebben. Gevolg: de informele economie bloeit in Nederlandse asielzoekerscentra. 'Het is een goede markt voor drugs en goedkope gestolen artikelen. Veel drugsdealers hebben contacten in de centra, die ze gebruiken om grote hoeveelheden illegaal spul te verspreiden. Mensen stelen dingen uit winkels en verkopen ze voor weinig geld aan hun medebewoners', aldus Joseph.

Ook Tesfai (29) uit Eritrea heeft heel wat handel gezien in de vier jaar die hij in verschillende asielzoekerscentra heeft doorgebracht. 'Er worden bijvoorbeeld telefoonkaarten verkocht, om naar het buitenland te bellen. Dan ging iemand langs de deuren om te verkopen. Of je kon een paar sigaretten kopen voor niet te veel geld. Verder waren er mensen die kleren verkochten. Ik weet niet hoe ze eraan kwamen, misschien waren ze gestolen, maar er werden nieuwe kleren verkocht voor weinig geld. En er waren een paar mensen die fietsen verkochten en repareerden. Die hadden een hele voorraad oude fietsen staan en dan kon je je fiets laten repareren. Een nieuwe band kostte dan iets van vijf euro. Alles was goedkoper dan in de winkel.'

'Het raarste dat ik heb gezien in een centrum', zegt Tesfai, 'was een stomdronken man die van het balkon naar beneden sprong.' Er wordt veel gedronken in asielzoekerscentra en omdat je met veel mensen op elkaar zit levert dat overlast op. 'Er zijn grote geheime barren in de centra', beaamt Joseph. 'Veel mensen drinken vierentwintig uur per dag, zeven dagen per week. Dat kunnen ze nooit betalen, waardoor ze weer aan geld moeten komen door bedrog of door het verkopen van primaire goederen.'

'Stel je bijvoorbeeld een vrouw voor die daar zit met twee kinderen, wellicht met een paar naasten die afhankelijk van haar zijn. Zij is de beste kandidaat om een nacht mee door te brengen, maar alleen met een man met een zwart baantje of een geheim handelje. Mensen met geld zullen aan haar deur kloppen, omdat ze weten dat het niet gaat om liefde of vertrouwen – het is geld voor seks en seks voor geld.' Er zijn verhalen bekend van homo's die in auto's rondjes rijden om de centra heen, in de hoop dat bewoners hun lichaam wilden verkopen voor een handvol euro's. Zo vroeg eens iemand aan een islamitische asielzoeker: 'goh, jij bent moslim, of niet? Ik heb me altijd afgevraagd hoe een besneden penis eruit ziet... Mag ik even kijken?'

Toelage

Hoe kan het zo ver komen? Zorgen we niet genoeg voor de mensen die naar Nederland zijn gevlucht? Volwassenen die in Nederland op asiel wachten kregen in 2007

een toelage van 52,61 euro per week. Kinderen tot en met 11 jaar kregen 33,75 euro, kinderen tot en met 17 jaar hadden recht op 40,41 euro. Er is een extra toeslag voor eenoudergezinnen. Onderdak is verzorgd en ook de minimale zorgvoorzieningen zijn gratis. Verder moet alles uit de wekelijkse betaling gekocht worden: eten, drinken, kleren, een strippenkaart, enzovoorts. 'Dat is te doen', aldus Tesfai, 'maar als je rookt of drinkt heb je een probleem.' Per maand is de toelage vergelijkbaar met een uitwonende studiebeurs, met dien verstande dat asielzoekers naast de toelage niet meer dan twaalf weken per jaar mogen

De informele manieren om aan geld te komen kunnen simpel omschreven worden: drugs, seks en bedrog.

werken. Als ze meer werken wordt dat van de toelage afgetrokken, maar PvdA-kamerlid Hans Spekman werkt aan een wetsvoorstel om die regel te veranderen. Asielzoekers kunnen nu wel studiefinanciëring krijgen en er is een stichting voor vluchteling-studenten, UAF, die een deel van het collegelid, de boeken en de reiskosten voor vluchtelingen betaalt. Deze ondersteuning is deels een lening, deels een gift.

In de asielzoekerscentra kan wat bijverdiend worden met schoonmaken of brieven rondbrengen, maar dat kan maar gedaan worden door enkele personen. Voor wie echt wat bij wil verdienen lonkt het zwarte circuit. 'De informele manieren om aan geld te komen kunnen simpel omschreven worden: drugs, seks en bedrog', aldus Joseph.

Weten medewerkers van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) niets af van de informele economie in de centra? 'Van die telefoonkaarten wel', zegt Tesfai, 'maar de handel in sigaretten bijvoorbeeld, dat wisten ze niet.' Ook Joseph spreekt van geheime handel. Jan Willem Anholts van het COA bevestigt dat er geen compleet beeld bestaat van het illegale circuit: 'als je alle economische stromen in asielzoekerscentra in kaart moet brengen heb je een probleem. Dat is heel moeilijk te doen.'

Het wordt dan ook niet structureel gecontroleerd: 'we ondernemen alleen actie bij criminele activiteiten. Als we vermoedens hebben dat die er zijn melden we dat bij de politie. Beveiligers van asielzoekerscentra hebben de mogelijkheid om te controleren bij bewoners in huis, maar dat gebeurt niet met vaste regelmaat. Bewakers zijn er voor de algemene sfeer, om te controleren wie er in- en uitgaan en voor het bijhouden van de meldingsplicht. Zij moeten het centrum beheersbaar houden.'

Bewakers van asielzoekerscentra zeggen wel te weten van ruilhandel, maar controleren dat niet structureel. Vaak worden ge-

bruikte kleren die aangeleverd worden uit liefdadigheid niet geaccepteerd, omdat het zo'n rommel geeft op het terrein. Maar wat bewoners in hun huizen uitspoken moeten ze zelf weten.

Zo blijft de informele economie bloeien in asielzoekerscentra. Een paar honderd zich vervelende mensen met weinig geld op een kleine ruimte; het heeft twee gevolgen. Enerzijds een grote vraag naar goedkope producten om fatsoenlijk rond te komen, anderzijds mensen die een dagelijkse bezigheid zoeken en op de vraag inspringen door op inventieve wijze een handelje op te zetten. Jan Willem Anholts: 'dit soort handeljes kan je in iedere wijk in Nederland vinden.' Joseph: 'het is een andere wereld, een getto op zichzelf. Mensen leven van dag tot dag en lijken verloren en vergeten. Niet genoeg geld, geen werk. Er kan niets goeds voortkomen uit zo'n situatie.'

De namen van de ex-asielzoekers zijn gefingeerd.

Arjen de Wit is 20 jaar en derdejaarsstudent Politicologie. Daarnaast is hij eindredacteur van politicologenblad *Synthese* en werkzaam op de internetredactie van *Het Financieel Dagblad*.

Wat gaat de tijd toch snel! Het eerste semester zit er alweer op. Kerst en Oud & Nieuw alweer achter de rug en voor je het weet begint de zon alweer te schijnen en is het alweer zomer... Maar eerst nog een paar winterse dagen door zien te komen. Dat is bij Sefa tot nu toe zeer goed gelukt met alle activiteiten die we alweer achter de rug hebben.

Zo begon de novembermaand goed met een hoop gezellige activiteiten. Alle leden van de eerstejaarscommissie zijn inmiddels cocktailexperts na het volgen van een cursus cocktailshaken. Gelukkig was er daarvoor lekker gekookt, dus iedereen had een goede bodem. Voor alle actieve leden van Sefa werd er in november ook nog een spannend bosspel georganiseerd, waarna iedereen kon bijkomen in een gezellig restaurantje waar een overheerlijke pannenkoekenmaaltijd werd geserveerd. Daarna kon er natuurlijk ook nog geborrelt worden. Ook moest er in december natuurlijk Sinterklaas gevierd worden en werd het Amsterdamse nachtleven verkend. Naast al deze ontspannende activiteiten stond er de afgelopen maanden natuurlijk nog veel meer op het programma.

Stagevoorlichting

Op 28 november werd de Stagevoorlichting georganiseerd. Onder het motto 'Sleutel aan je toekomst' stelden het Stage-

bureau van de FEB en twee grote internationale bedrijven, KPMG en Henkel, zich voor aan studenten. Er werd meer verteld over stagemogelijkheden in het buitenland, er kwam een oud-stagiair vertellen over zijn ervaringen en er werden stagemogelijkheden bij de twee deelnemende bedrijven toegelicht. Een informatieve middag dus!

Consultancy Event

Begin december vond het eerste Consultancy Event van Sefa plaats in het (congres) centrum Felix Meritis. Tijdens een dagvullend programma kon een groep geselecteerde studenten meer te weten komen over de werkzaamheden van een consultant en konden zij kennis maken met twee belangrijke consultancy bedrijven: Bain&Company en The Boston Consulting Group. Dit deden zij door te werken aan verschillende cases en op een meer informele manier tijdens de lunch en borrel. De dag werd goed ontvangen door zowel de

studenten als de deelnemende bedrijven en is dus zeker voor herhaling vatbaar!

Rostra Congres

Woensdag 12 december stond in het teken van 'diversiteit aan de top' tijdens het Rostra Congres van Sefa. Diverse sprekers kwamen over dit onderwerp vertellen en tussendoor werden er groepsdiscussies gevoerd tussen de deelnemende bedrijven en studenten. Hieruit volgden heftige discussies over de inzet van allochtonen en vrouwen op de arbeidsmarkt. Al met al een erg geslaagde dag met een hoop vernieuwende ideeën!

Gala

Voor alle (oud) actieve leden van Sefa werd er op 14 december een gala georganiseerd. Dit jaar vond het gala plaats in 'Het Melkhuis', gelegen in de sfeervolle ambiance van het Vondelpark. Iedereen had ruimschoots voldaan aan het verzoek in de mooiste galakleding te verschijnen, dus

Agenda

3 t/m 6 maart	Amsterdamse Carrière Dagen
7 t/m 16 maart	Sefa Wintersport
15 maril	Eén dag Accountant
16 en 24 april	Publieke Sector Dagen

het feest begon meteen goed. Het werd een gezellige avond met een erg goede sfeer en misschien wel nog betere muziek. Een dankwoord is daarom ook op zijn plaats: de galacommissie heeft een enorm gezellig gala neergezet waar ongetwijfeld nog lang over na zal worden gepraat!

Kerstborrel

Om het kerstgevoel wat te versterken werd er net voor de vakantie nog een Sefa kerstborrel georganiseerd. De Kerstman kwam ook nog even een bezoekje brengen en liet voor iedereen een kleinigheidje achter. Vanzelfsprekend weer een mooie avond en het was erg gezellig om iedereen nog even te spreken voordat de vakantie begon.

Nieuwjaarsactiviteit

Om het nieuwe jaar goed in te luiden verzamelden ruim 40 actieve leden zich donderdag 3 januari bij Studio K. Na ontvangst met warme chocomel vertrok iedereen naar een speciaal voor ons gereserveerde bioscoopzaal voor een beetje cultuur in de vorm van een Franse film. De avond werd afgesloten met een driegangen menu en champagne dus het jaar is weer goed begonnen!

In het vooruitzicht...

ACD

Van 3 t/m 6 maart vindt de dertiende editie van de Amsterdamse Carrière Dagen plaats in het World Trade Center. Hier kunnen studenten in aanraking komen met tientallen gerenommeerde bedrijven. Naast

bedrijfspresentaties, cases en individuele gesprekken is er een breed scala aan informatieve en interactieve workshops en trainingen om jou te laten opvallen tussen alle andere laatstejaars studenten. Bouw aan je toekomst en kom dus een bezoekje brengen aan het World Trade Center!

Wintersport

Direct na de Amsterdamse Carrière Dagen vertrekt er een groep van bijna 50 man richting Zuid-Frankrijk voor een 10-daagse skireis. Het belooft weer een week met sportiviteit, weinig slaap en veel après-ski te worden!

Eén Dag Accountant

Om eerste- en tweedejaarsstudenten een beter beeld van het vak accountancy te geven organiseert Sefa in samenwerking met KPMG, Ernst&Young, PricewaterhouseCoopers, Deloitte en BDO het evenement 'Eén Dag Accountant'. Tijdens deze informatieve middag worden er verschillende presentaties gegeven, een case gemaakt en kunnen de studenten al hun vragen over accountancy stellen.

Publieke Sector Dagen

In april staan de Publieke Sector Dagen weer op het programma. Tijdens deze dagen worden verschillende overheidsinstellingen in Amsterdam en Den Haag bezocht om studenten een beter beeld te geven van de publieke sector. De commissie is momenteel druk bezig met de voorbereidingen; neem dus snel een kijkje op www.sefa.nl/psd!

Beter dan ploegen

Wie dit leest is niet gek, maar heeft waarschijnlijk wel iets met economie te maken. Dit is nauwelijks een gewaagde voorspelling wetende dat deze column in *Rostra Economica* verschijnt. Het wordt lastiger te achterhalen waarom, of hoe, u iets met economie te maken heeft. Ik blijf aan de voorzichtige kant en hou het op 'student': u bent of was economie student. Ooit eens heeft u de keuze in uw leven gemaakt om economie te gaan studeren en daar bent u nu mee bezig of heeft u al weer een tijd geleden achter u gelaten. Waarom u economie bent gaan studeren is helemaal lastig te achterhalen. Voor de niet-economen onder ons (die dit dus nooit zullen lezen) is economie een onbegrijpelijke keuze, als je weet dat er zo veel andere, en vooral veel leukere, studies zijn. Vraag mij niet welke andere studies want ik ben geen niet-econoom.

Als econoom die zijn passie heeft gevonden in de geschiedenis van het economisch denken heb ik wel als voordeel dat ik mij professioneel mag bezighouden met de motivaties van andere economen. In dat opzicht is het een groot plezier om biografieën van andere economen te mogen lezen. In sommige biografieën wordt het onderwerp van studie op heroïsche manier geportretteerd, waarin men zich afvraagt of je echt zoveel kunt beleven in één leven. Andere biografieën zijn vertederend en herkenbaar en maken plaats voor een vernieuwd elan om de eigen prestaties weer op te schroeven. Een favoriet in mijn boekenkast is *Lives of the Laureates*, een bundel van levensverhalen van Nobelprijswinnaars in de economie, voor het eerst uitgegeven in de jaren tachtig maar inmiddels aan de vierde druk toe. In de *Lives of the Laureates* begint het gelijk al goed: de allereerste zin van het boek is 'I had never meant to be an economist', uitgesproken door Sir Arthur Lewis (Nobelprijswinnaar 1979). Wie zich verder verdiept in de levens van de Nobelprijs laureaten ziet dat de keuze om economie te gaan studeren niet vanzelfsprekend is. De één wilde een journalist worden, de

ander een jurist of juist weer een chirurg. Economie komt voor deze groep Nobelprijswinnaars toevallig om de hoek kijken en blijkt vaak door een begeesterde leermeester te worden aangejaagd. Een andere groep was tot de economie gekomen doordat ze de crisisjaren hadden meegemaakt of armoede hadden ervaren, of iets anders hadden meegemaakt waardoor ze hun heil zochten bij de economie. In eigen land hadden we Jan Tinbergen, ook een Nobelprijs laureaat, en er ook van overtuigd dat de economische wetenschap de problemen in de wereld kan oplossen, of het nu gaat om de inkomensverdeling in Nederland of om de ongelijke verdeling van de rijkdommen tussen ontwikkelde landen en minder ontwikkelde landen.

Hoe zit het met de studenten van nu? Een paar jaren geleden heeft David Colander (Colander, 2005) de Amerikaanse PhD student tegen het licht gehouden en kwam tot de conclusie dat de Amerikaanse student geen idee had van de achtergrond van discussies of technieken noch waarvoor deze bedoeld waren. Zolang de prof maar tevreden was en de cursus werd gehaald was men gelukkig. Zo rond diezelfde tijd kwam een groep Franse studenten in opstand en de revolve formeerde zich in de post-autistische beweging. Deze groep verzet

zich tegen de benauwde opvatting van hun docenten, die tot het uiterste gaan om de werkelijkheid buiten de deur te houden en zich verliezen in theoretische fijnslijperij. Deze zogenaamde PAE-groep heeft zich uitgebreid tot andere landen en vindt weerklank bij de oudere garde, waaronder Nobelprijswinnaars.

In Nederland heeft het schijnbaar minder effect gehad en dat is jammer. Wordt het niet eens tijd om je als student economie af te vragen wat je met de economische kennis wilt, wat je er mee kunt, en misschien zelfs wat je er mee moet? Wordt het niet eens tijd om weer eens wat begeestering te vragen van je docent, om de maatschappelijke vragen aan de orde te stellen en om je te verdiepen in het economische debat. Wordt het niet eens tijd om zinvol met je studiekeuze om te gaan, en je misschien niet precies weet waarom je met economie bent begonnen maar dan toch wel precies weet waarom je er mee doorgaat.

Het gaat in de economie niet in de eerste plaats om de tweede afgeleide van de derde graad. Het gaat ook om de gevolgen van de vergrijzing, de krapte op de arbeidsmarkt, de globalisering, en was dies meer zij, het hoofd te bieden en er wat mee te doen.

Onlangs liet een decaan van een economische faculteit zich ontglippen dat hij eindelijk iemand had kunnen aannemen die ook nog wist wat de prijs van een brood in de winkel was. Dat lijkt een goed begin om het vakgebied weer zinvol te maken. Economie beoefenen is, zoals Nobelprijswinnaar James Buchanan zei, 'beter dan ploegen.' En dat klopt: je kunt er ook nog mee zaaien. **RE**

Referentie

Colander, D. (2005), The Making of an Economist Redux, *Journal of Economic Perspectives*, 19(1): 175–198.

Albert Jolink

De Rostra Economica bestaat inmiddels al 55 jaar. Over de geschiedenis van het blad is echter bij redactieleden noch studenten weinig bekend. Om deze kennis wat bij te spijkeren, of wat minder pretentius; wat leuke anekdotes te herhalen is er de rubriek 'X jaar geleden in de Rostra'. Samen met de column van Albert Jolink over de geschiedenis van de economie heeft de Rostra dus een heus geschiedeniskatern!

55

jaar geleden in de Rostra

De eerste Rostra Economica van het nieuwe kalenderjaar is een mooie gelegenheid om eens naar de eerste Rostra Economica ooit te kijken. Deze rolde in mei 1953 van de persen, nu al bijna 55 jaar geleden. De eerste editie werd ingeleid door een aantal hoogwaardigheidsbekleders, die de komst van het nieuwe blad begroetten met een wisselend enthousiasme.

Het voorwoord werd geschreven door Arnold Jan d'Ailly, de toenmalige burgemeester van Amsterdam. Hij voorzag grootse mogelijkheden voor het nut van de Rostra: 'Het mag een gelukkig verschijnsel genoemd worden, wanneer degenen, die een bepaalde studierichting volgen, de behoefte gevoelen aan onderling contact. De studievereniging der Economische Faculteit (...) vormt niet alleen een middel tot versterking van het saamhorigheidsgevoel, zij biedt tevens de mogelijkheid de problemen van allerlei aard, die zich bij de studie dagelijks voordoen, gezamenlijk onder de ogen te zien en te trachten op deze wijze tot een oplossing te komen. (...) De reeds bestaande vriendschapsband zal daardoor ongetwijfeld hechter worden, hetgeen de studie in gunstige zin zal beïnvloeden'.

Vervolgens was de Rector Magnificus van de UvA, George van de Bergh, aan de beurt. Zelf was hij, aan zijn eigen stuk te zien, niet wars van mooischrijverij. In zijn oproep aan studenten propageert hij dan ook vooral niet te terughoudend te zijn in wat je opschrijft.

'En wat kan het schaden, indien niet ieder woord, van deze ROSTRA gesproken, de toets ener hooggeleerde kritiek kan doorstaan? Ik vrees allerm minst, dat een teveel aan ondoordachte, doldriftige taal deze ROSTRA zal ontsieren. Eer ducht ik te grote bescheiden terughoudendheid. In dit laatste geval zou de wet der verminderende opbrengsten haar sombere werking tonen. Dan zou deze ROSTRA geen lang leven beschoren zijn. Dat moet worden voorkomen! Steunt dus, studenten van de Economische Faculteit, allen dit blad, dat ook Uw blad is. Schrijft erin, zo vaak Uw hart U daartoe dringt! De oude waarheid, dat het beter is te zwijgen dan iets verkeerd te zeggen, geldt niet altijd, lang niet altijd voor een studentenblad.'

Op de faculteit werd het enthousiasme van de burgemeester en de Rector Magnificus niet overal gedeeld. Zo had de voorzitter van de faculteit, P. Hennipman, zeer weinig vertrouwen in de levensvatbaarheid van de Rostra. Daarnaast kwam de Rostra in plaats van het daarvoor verspreide jaarboekje, dat de voorzitter niet zonder spijt zag verdwijnen.

'Het zal stellig een moeilijke taak zijn, het (Rostra Economica, red.) op een bevredigd peil in stand te houden. Ik wil dan ook niet verhehlen, dat de Faculteit op deze grond het plan tot deze nieuwe onderneming sceptisch heeft ontvangen; het leek ons allerm minst denkbeeldig dat de zorg voor het blad al spoedig een te zwaar drukkende last zou blijken'

De geschiedenis heeft deze woorden echter al ingehaald, het blad bestaat nu reeds

55 jaar. Ook in drukke tentamen- en vakantieperiodes wordt de zware last gedragen en verschijnt de Rostra Economica nog steeds.

Na deze wijze woorden en een lesje geschiedenis is er ook nog wat ruimte voor een vrolijke noot. Want je hebt natuurlijk niet dagelijks een blad dat 55 jaar geleden gedrukt is in je handen. Erg vermakelijk zijn de advertenties, die mooi het tijdbeeld weergeven. Zo typt de firma Amstelodamum 'uw scriptie, wetenschappelijk verantwoord, verzorgd, uitgevoerd binnen zeer korte tijd'. De rest van de advertenties zijn oproepen van repetitoren, docenten die studenten voor hun tentamen voorbereiden. Blijkbaar was het toen gemeengoed om hulp in te schakelen bij tentamenvoorbereiding. Naast de advertenties is er ook nog een rubriek 'scriptiebloempjes', waarin opvallende uitspraken uit scripties staan. De mooiste vond ik wel de uitspraak onder het kopje 'nuance': 'Zelfs mag wel gezegd worden, dat men hier teruggaat in plaats van vooruit, zonder evenwel te beweren of te bedoelen, dat men achterlijk of zoiets is.' **RE**

Nadine Ketel is 21 jaar.
Ze is vierdejaars student
Algemene Economie.

Financial Stability: turbulence on financial markets

Tekst: Alex van der Grift
illustratie: Arend van Dam

Vertrouwen in een stabiel financieel stelsel is essentieel voor het functioneren van een economie en daarmee voor de welvaart. Alleen in een stabiel financieel klimaat kunnen bedrijven en consumenten zich richten op economische activiteiten als geld verdienen en uitgeven. Het is juist deze stabiliteit die de afgelopen tijd zwaar onder druk is komen te staan. Deze druk heeft uiteindelijk geleid tot de kredietcrisis op de kapitaalmarkt. In dit artikel zal er een inleiding worden gegeven over de oorzaken van deze crisis en welke partijen er bij betrokken zijn.

De kredietcrisis is begonnen toen bleek dat veel, voornamelijk arme, Amerikaanse mensen hun hypotheek niet meer konden betalen door de afnemende stijging van de huizenprijzen. Hierdoor waren veel Amerikaanse banken genoodzaakt flinke afschrijvingen te maken op hun investeringen op de zogenaamde subprime-hypotheek. In een notendop betekent dit dat banken hypotheek hebben verkocht aan mensen die niet kapitaalkrachtig genoeg zijn om hun hypotheeklasten te blijven betalen indien de waarde van hun huis daalt of de rente sterk stijgt.

Banken financieren en voeren de subprime-hypotheek van hun balans af door middel van het verkopen van 'mortgage-backed securities' aan derden. Nadat

bekend was geworden welke partijen te zwaar in deze risicovolle beleggingen hadden geïnvesteerd ontstond er veel wantrouwen op de kapitaalmarkt. Instututen gingen twijfelen over elkaars kredietwaardigheid waardoor er tekorten op de krediet- en interbancaire geldmarkten ontstonden: de kapitaalmarkt liep vast en crisis was onoverkomelijk.

Naast de hypotheekverstrekkers worden ook Rating agencies als Standard & Poor's, Moody's en Fitch verweten een prominente rol te hebben gespeeld in de explosieve groei van de subprimemarkt voor hypotheekleningen aan minder kapitaalkrachten. De kredietbeoordelaars zouden veel te hoge kredietratings hebben toegekend

aan de 'mortgage-backed securities' waarin de banken hun hypotheekportefeuilles bundelden en van hun balans afvoerden en doorverkochten. Maar de aanbieders van deze 'mortgage-backed securities' kunnen minstens evenveel verwijten worden gemaakt aangezien zij deze producten in de markt zetten. Verder zijn veel experts van mening dat de onrust op de kredietmarkten mede wordt veroorzaakt door zwak toezicht. Maatregelen op bijvoorbeeld het gebied van nieuwe wetgeving rondom complexe financiële producten lijken onontkoombaar.

De verwachting is dat het einde van de kredietcrisis voorlopig nog niet in zicht is. De turbulentie op de financiële markten zal 'waarschijnlijk langdurig' een wissel trekken op de economische stabiliteit in de wereld. Dat schreef het IMF recentelijk in het zogeheten Global Financial Stability Report. Er zit momenteel een record hoeveelheid geld in leningen met een lage kredietwaardigheid. Een voorzichtige schatting is dat dit boven de 3000 miljard dollar ligt. Dit gaat zolang de economie blijft draaien. Bij wat tegenwind kan de wereldeconomie last gaan krijgen van een volgende - mogelijk diepere - kredietcrisis. Als de crisis zich verdiept, zouden de aandelenkoersen en huizenprijzen kunnen dalen en de economische groei in 2008 zwaar onder druk komen te staan, zo denken de onderzoeksinstituten.

De toekomst moet uitwijzen of de kredietcrisis zich zal uitbreiden en in welke mate dit invloed zal hebben op de groei van zowel de lokale als de wereldeconomie. **RE**

Voor meer informatie zie www.fsacongres.nl.
22 april, Concertgebouw.

Alex van der Grift is 24 jaar, masterstudent Business Studies.

Wat als zijn verzekerings- maatschappij ook niet gezond is?

Die duik naar de bal had hij toch iets te wild ingezet. En die tegenstander was steviger dan hij dacht. Het resultaat: zes weken gips en fysiotherapie. Vervelend, maar het is geen ramp. Hij is immers goed verzekerd. Maar wat als zijn verzekeringsmaatschappij geen geld uitkeert? Omdat het er simpelweg niet is?

Daarom houdt de Nederlandsche Bank (DNB) toezicht op de soliditeit van financiële instellingen. We stellen eisen aan verzekeraars, banken en pensioenfondsen en houden de vinger aan de pols. Toezicht houden is niet de enige taak van DNB. Als onderdeel van het Europese Stelsel van Centrale Banken dragen we ook bij aan een solide monetair beleid en een zo soepel en veilig mogelijk betalingsverkeer. Zo maken we ons sterk voor de financiële stabiliteit van Nederland. Want vertrouwen in ons financiële stelsel is de voorwaarde voor welvaart en een gezonde economie. Wil jij daaraan meewerken? Kijk dan op www.werkenbijdnb.nl.

Werken aan vertrouwen.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen anno 2008

De nieuwe jaarkalender is net aan de muur gehangen en tot op heden is het nog gelukt om de goede voornemens waar te maken. Niet alleen u en ik hebben tegenwoordig goede voornemens, ook bedrijven en organisaties doen hier aan mee. Dit doen zij onder de noemer maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Een veelgebruikte en mooie term, maar vaak is het onduidelijk wat hier precies onder valt. Naast uitleg over het fenomeen en de trends op dit gebied worden enkele praktijkvoorbeelden aangehaald. Verder komen de Amsterdamse Carrière Dagen aan bod. Ook zij bewijzen zich dit jaar op het gebied van MVO door het steunen van een goed doel in Zimbabwe.

Tekst: Stefan Doorn

Definitie

De definities omtrent het begrip 'maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)' lopen af en toe uit elkaar. VNO-NCW omschrijft het begrip bijvoorbeeld als 'een overlapping tussen milieu en economie, het bevinden op het grensvlak van economie en sociale aspecten met in het middelpunt duurzame ontwikkeling of echt maatschappelijk ondernemen'. Iets duidelijker is de Sociaal Economische Raad (SER) met haar definitie: 'het bewust richten van de ondernemingsactiviteiten op lange termijn waardecreatie in drie dimensies: markt (het economische rendement), mens (de gevolgen voor de mens, binnen en buiten de onderneming) en milieu (de effecten op het natuurlijke leefmilieu)'. Simpel gezegd gaat het om een combinatie tussen opbrengst in brede zin, mensen en de omgeving in zijn geheel.

In dit kader wordt ondernemen minder gezien als het puur behalen van financiële winsten, maar wordt er ook aandacht besteed aan werknemers, belanghebbenden en de omgeving waarin geopereerd wordt. MVO is hot en bedrijven kunnen zich er bijna niet meer aan onttrekken. Imago en concurrentiepositie zijn dan ook de belangrijkste redenen om er aan mee te doen, afgezien van de enkeling die er volledig uit idealisme aan meedoet. De overheid stimuleert het bedrijfsleven met advies en

faciliteiten om zich ook in te zetten op het gebied van MVO. Dit omdat, volgens het Ministerie van Economische Zaken, MVO kan een positieve impuls aan de Nederlandse economie geven.

Niet in alle gevallen is het mogelijk om het optimale te bereiken voor mens en milieu in de gebieden waar een bedrijf opereert. In veel gevallen zal er een trade-offafweging gemaakt moeten worden tussen de belangen van mens, milieu en economie. Aan de andere kant is het vaak het geval dat de aanwezigheid van bedrijven in bepaalde gebieden met bepaalde activiteiten ook voordelen opleveren. Boskap aan de ene kant is af te wijzen, maar aan de andere kant zorgt boskap ook voor werkgelegenheid in de omgeving. Zonder deze werkgelegenheid zou een groot aantal van de inwoners het een stuk slechter hebben.

Het Ei van Columbus

Tweejaarlijks wordt het Ei van Columbus uitgereikt, de nationale prijs voor duurzame innovatie. Genomineerd worden bedrijven en instellingen met initiatieven met ecologisch, sociaal en economisch effect. Dit sluit nauw aan bij de definitie van MVO, zoals eerder beschreven. De prijs wordt ondersteund door zeven ministeries (LNV, VROM, EZ, VWS, V&W, OCW, OS). De winnaars lopen voorop in verschillende

categorieën op het gebied van maatschappelijk ondernemen en hebben duurzaamheid duidelijk hoog in het vaandel staan.

Inmiddels zijn de genomineerden voor de prijs van 2008 bekend. Enkele plannen van de genomineerden zijn bijzonder simpel, maar wel erg doeltreffend. Simpel is de aanpak van een Zeeuws bedrijf dat van schelpen onder andere isolatiemateriaal maakt en hele schelpen inzet voor waterzuivering. Minder energieverbruik, waterverbruik en minder geluidsoverlast zijn de directe resultaten. Een ander simpel, maar doeltreffend initiatief komt van Stichting de Groene Garage. Aangesloten bedrijven krijgen elk kwartaal een bezoek van een medewerker van de stichting om de bandenspanning van auto's van medewerkers te controleren. Dit leidt er toe dat er minder banden worden versleten en er minder benzine verbruikt wordt. Het levert zowel de consument als het milieu dus voordeel op.

pen op maatschappelijk ondernemen. Verder is een goede informatievoorziening over de onderneming belangrijk en dient er normaal gehandeld te worden. Dat wil zeggen dat er geen sprake mag zijn van corruptie of het aannemen of geven van steekpenningen. Daarnaast dienen de belastingen gerespecteerd te worden. Op zich geen schokkende richtlijnen, maar ze dragen wel bij aan het besef bij bedrijven om ook aan iets anders te denken dan puur alleen winst maken.

De Nederlandse overheid hecht een dusdanig belang aan de OESO-richtlijnen dat voor aanvragen op het gebied van export-, investerings- en samenwerkingsfaciliteiten aan een aantal vereisten op het gebied van MVO voldaan moet zijn. Wanneer er aan deze richtlijnen voldaan wordt, kan de aanvraag in behandeling worden genomen. Er dient onder andere een inspanningsverklaring getekend te worden door het aanvra-

op de zere wond wisten te leggen. Dit resulteerde voor de bedrijven in negatieve publiciteit, die ze dan probeerden om te buigen doormiddel van MVO. Tegenwoordig ligt de zaak net iets anders. Bedrijven zetten uit zichzelf MVO in om vooral niet achter te lopen bij de rest of om niet in negatief opzicht op te vallen ten opzichte van de concurrentie. De kans op financiële afbreuk is dermate gegroeid dat bedrijven uit eigen wil vooraan in de rij lopen. Bedrijven willen zogezegd hun 'verantwoordelijkheid nemen'.

Logischerwijs gaat het begin van een trend, zoals maatschappelijk verantwoord ondernemen, niet over één dag ijs. De laatste jaren verandert de gedachte over MVO meer tot een onderdeel van de normale bedrijfsvoering voor alle bedrijven, dan tot een beperkte groep bedrijven die zich hier mee bezig houdt. Dit is onder andere het geval doordat ook de grotere spelers in de markten zich tegenwoordig op dit gebied beginnen te roeren.

De laatste jaren is er onder bedrijven een duidelijke trend op gang gekomen om een partnership aangaan met een goed doel of organisatie. In dat geval worden kennis, technologie, ervaring en middelen (o.a. financieel) gedeeld om het doel dat voor ogen is te bereiken. Partnerships maken het vaak mogelijk om grotere doelen te bereiken dan van tevoren werd gedacht. Hierbij kan worden gedacht aan het armoedeprobleem in bepaalde gebieden. Een te groot project voor een kleine organisatie kan fout lopen, maar met een sterk bedrijf erachter en een gemeenschappelijke aanpak valt er een stuk meer te bereiken. Vanuit de goede doelen wereld is de interesse van de bedrijven ook opgevallen. Sommige doelen hebben zelfs speciale medewerkers in dienst om de grotere bedrijven te benaderen voor dergelijke projecten.

Buitenland

Dat het gemiddelde Nederlandse bedrijf zich steeds meer voor de maatschappij inzet is te prijzen. De vraag is of het ➔

MVO kan een positieve impuls aan de Nederlandse economie geven.

OESO-richtlijnen

De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) heeft in 1976 een begin gemaakt met de zogenaamde OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen. Medio 2000 is de laatste herziening doorgevoerd en geaccepteerd door de betrokken ministers. De richtlijnen moedigen ondernemingen aan hun activiteiten op een maatschappelijk verantwoorde manier in te richten. Binnen de aanbevelingen zijn enkele categorieën aangebracht. In het algemeen wordt er belang aan gehecht een bijdrage aan economie en ecologie te leveren zodat duurzame ontwikkeling bevorderd wordt. Daarnaast dienen mensenrechten gerespecteerd te worden, moet er samengewerkt worden met de lokale overheden en moeten relaties gestimuleerd worden tot het overstap-

gende bedrijf. Daarin staat dat het bedrijf naar beste vermogen een inspanning dient te doen op MVO gebied. Als het bedrijf niet aan de gestelde eisen voldoet hoeft het ook niet te rekenen op steun van de overheid.

Trends

Begin 2007 heeft het Ministerie van Economische Zaken een voortgangsonderzoek laten uitvoeren naar het maatschappelijk verantwoord ondernemen in Nederland. Waar eerder MVO nog voor ieder bedrijf een andere invulling genoot, zijn er op dit gebied nu duidelijk trends te zien in het handelen van bedrijven en organisaties. Belangrijk om te zien is dat MVO eerder nog een manier was om de eventuele negatieve impact van activiteiten te compenseren. Dit gebeurde veel in sectoren waar actiegroepen en andere partijen de vinger

kleine Nederland een uitzondering op de regel is. Op het gebied van ketenverantwoordelijkheid (alle schakels van de keten moeten zich 'goed' gedragen) is het dan ook belangrijk dat de internationale schakels van de ketens zich bewust zijn van hun effecten op de omgeving. Niet in alle landen is het netjes omgaan met milieu en mens even goed doorgedrongen als in Nederland. De Verenigde Staten zijn wellicht het beste voorbeeld; een ontwikkeld land en zelfbenoemd voorloper in de wereld. Helaas blijkt het moeilijk voor de Amerikanen om ook de gedachten om te zetten naar het gebied van MVO en ook hier voor-

om iets bij te dragen aan de vervuiling die het bedrijf direct of indirect veroorzaakt. In de praktijk zie je dan ook dat bijvoorbeeld reisorganisaties zich bezig houden met het behoud van natuur en cultuur en het verhogen van de welvaart in de gebieden waar zij reizen naartoe aanbieden. Algemeener is het dat bedrijven een poging doen lokale economieën te stimuleren of hun dochterondernemingen in andere landen ook een MVO-beleid te laten invoeren.

Dichter bij huis zijn de voorbeelden in bijvoorbeeld de supermarkt. Naast de consument die zich bezig houdt met biologisch

stage bij dat ene bedrijf of proef de cultuur door middel van een gesprek of diner. Misschien dat je zelfs zo'n goede indruk achterlaat dat je sollicitatie nog maar een formaliteit is. Genoeg redenen en mogelijkheden om dus aan je toekomst te bouwen! Maar kijk jij ook verder dan alleen je eigen toekomst?

De ACD neemt haar maatschappelijke verantwoordelijkheid en steunt daarom het goede doel 'IMBA Children's Home' in Zimbabwe. Dit goede doel richt zich op het realiseren van huizen voor weeskinderen. Momenteel richt de stichting zich op de realisatie van een vijfde weeshuis, een speeltuin, een kippenren en een aantal stalfhuizen. Ieder huishouden voor de kinderen (acht per huis) zal verzorgd worden door een moeder. Het opzetten van een kippenren, bakkerij en kaasmakerij moeten er toe leiden dat, naast het educatieve doel, het project zelfvoorzienend wordt. Dit biedt een uitstekende gelegenheid voor de jonge kinderen om zich te ontwikkelen en een mooi leven tegemoet te gaan.

Naast het bouwen aan je eigen toekomst bouwt elke deelnemer een beetje mee aan dit schitterende project in Zimbabwe. Per deelnemer doneert de ACD namelijk 2 euro aan IMBA Children's Home. Reden temeer om je vandaag nog aan te melden op www.acd.nu en je in te schrijven voor de schitterende onderdelen die de Amsterdamse Carrière Dagen je bieden.

Bronnen

<http://www.mvonderland.nl/>

<http://www.minez.nl/>

Voortgangsonderzoek Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (Ministerie van Economische Zaken, 2007)

<http://www.maatschappelijkverantwoordondernemen.net>

Stefan Doorn is 21 jaar en studeert Accountancy & Control. Daarnaast zit hij in de commissie van de Amsterdamse Carrière Dagen 2008. Hij vervult hier de functie van promotie/ICT.

Kijk jij verder dan alleen je eigen toekomst?

loper te zijn. Aan de andere kant ligt MVO ook gevoeliger in minder ontwikkelde landen. Bedrijven vanuit dergelijke landen hechten overwegend minder waarde aan arbeidsomstandigheden en het gebruik van mineralen en andere grondstoffen. Het probleem om op korte termijn financieel rond te komen speelt dan een groter belang dan het in stand houden van de omgeving voor de toekomst.

In de meeste Europese landen komt het MVO beleid al aardig van de grond. Nieuwe EU-deelnemers voeren dergelijke richtlijnen langzaam in en de gevestigde landen zijn al op de goede weg. In opkomende economieën is vaak de groei van de economie en het welvaartsniveau van de werknemers nog belangrijker dan het omgaan met de omgeving. Dat is ook niet vreemd, want iedereen wil het graag goed hebben. Zodra deze landen beter ontwikkeld zijn, zal er ongetwijfeld meer aandacht volgen voor MVO vraagstukken.

Voorbeelden uit de praktijk

De mate waarin een bedrijf aan maatschappelijk verantwoord ondernemen doet kan erg verschillen. Voor sommige bedrijfstukken zijn er andere mogelijkheden

en verantwoord geproduceerde voeding, maken ook de bedrijven zich in toenemende mate sterker voor een productiemethode waar de consument ook mee kan leven. Uiteraard wordt dit in grote mate bepaald door de wens van de consument. Immers, de klant is koning. Op het gebied van koffie is Max Havelaar een goed voorbeeld, wat gevolgd wordt door verschillende soortgelijke initiatieven op dit moment.

Amsterdamse Carrière Dagen 2008

Naast maatschappelijk verantwoord ondernemen voor de grote bedrijven in de wereld is het ook zeer goed mogelijk om op kleinere schaal een steentje bij te dragen aan het verbeteren van omgeving en wereld. Het grootste en mooiste carrière-evenement van Amsterdam doet dit jaar namelijk ook haar duit in het zakje!

Het thema voor de komende editie van de ACD is: 'Bouw aan je toekomst!'. Door middel van bedrijfspresentaties, case sessies, trainingen, individuele gesprekken, ontbijten en diners maak je op een informele wijze kennis met verschillende bedrijven. Je krijgt de mogelijkheid om de eerste bouwstenen voor je eigen toekomst neer te leggen. Regel je begeerde

<On confidence in teamwork>

We consider teamwork as the cornerstone of our business approach. Teamwork allows us to capture opportunities for the group as a whole. And in doing so to move beyond our individual boundaries. If you see yourself as an ambitious team player we would like to hear from you.

For our Analyst Program, NIBC is looking for university graduates who share our enthusiasm for teamwork. Personal and professional development are the key elements of the Program: in-company training in co-operation with the Amsterdam Institute of Finance; working side-by-side with professionals at all levels and in every financial discipline as part of learning on the job.

We employ top talent from diverse university backgrounds, ranging from economics and business administration, to law and technology. If you have just graduated with above-average grades and think you belong to that exceptional class of top talent, apply today. Joining NIBC's Analyst Program might be the most important career decision you ever make!

We offer a highly competitive compensation package with a significant variable component. Additionally, you also benefit in the company's future growth by participating in a long-term incentive plan. Want to know more? Surf to www.careeratnibc.com.

 NIBC

THE MERCHANT BANK OF CHOICE

Interested? Please contact us: NIBC Human Resources, **Fleur Groeneveld**, +31 (0)70 342 55 52, recruitment@nibc.com. For further information see www.careeratnibc.com. NIBC is a North West European Merchant Bank of Dutch origins with worldwide activities. We are entrepreneurial in a way that is always in keeping with our clients' best interests. We believe ambition, teamwork, and professionalism are important assets in everything we do. NIBC N.V. Carnegieplein 4, 2517 KJ Den Haag.

THE HAGUE • LONDON • BRUSSELS • FRANKFURT • NEW YORK • SINGAPORE • WWW.NIBC.COM

Informele economie van Amsterdam in beeld

Bij de meeste mensen is wel bekend dat niet alles in Amsterdam gebeurt volgens de regels en wetten. Van dubieuze straatverkopers en de Wallen tot straatartiesten en krakers: het is Amsterdam niet vreemd. Op de koudste dag van 2007 gingen twee dappere redactieleden van Rostra Economica op zoek naar de informele economie in Amsterdam. De nodige risico's werden gelopen om een idee te krijgen van wat zich afspeelt op de zwarte markt. Er werd met cocaïnedealers gesproken en geflirt met een Poolse straatverkoper. Op die manier werden wij voor één dag binnengelaten in dit geheimzinnige circuit. Hieronder ziet u de fotoreportage van deze spannende dag.

Door: Tosca Hilgers en Petra Bax

1 2 Waterlooplein

Hoewel de meeste kraampjes op de markt legaal zijn, probeerde deze man geld te besparen door zonder vergunning zijn spullen te verkopen. Met ouderwets afdingen liet redactrice Tosca zich verleiden om iets van zijn rotzooi te kopen. Op de vraag waar hij zijn spullen vandaan haalde antwoorde hij dat het van de zolders van kennissen en bekenden kwam, maar veel meer wilde hij er niet over kwijt: beroepsgeheim! Dat zijn zaakjes inderdaad niet wit waren werd nog duidelijker toen even later een politieauto langs kwam rijden. Wij hebben zijn geschrokken gezicht nog nét op de foto kunnen zetten, waarna hij ons strak voorbij liep alsof hij ons niet kende...

De Wallen

Natuurlijk viel er op de Amsterdamse Wallen ook heel wat te beleven. Hoewel wij aanvankelijk dachten dat we voor het echte spektakel 's avonds moesten terugkomen, bleek dat op het middaguur de informele economie ook duidelijk zichtbaar was.

3 De man die rechts in beeld snel wegloopt, bood ons een minuut daarvoor nog een goedkope fiets aan. Zijn verstrooidheid maakte dat hij nogal schrok van het fotoestel. Vanachter de boom konden we deze fietsverkoper toch nog in beeld brengen. 4

5 Uiteraard mag een foto van een rood belicht raam niet ontbreken in deze reportage. Prostitutie hoort bij Amsterdam en is volgens de wetgeving ook niet strafbaar. Toch valt een groot deel van de raamprostitutie wel onder de informele economie, omdat er criminele pooiergroepen actief zijn die voornamelijk Oost-Europese vrouwen exploiteren. Deze vrouwenhandel is een reden voor de gemeente Amsterdam om een groot deel van de Wallen te gaan herinrichten. Daarnaast speelt het gebruik van exploitatievergunningen voor witwasserij een rol bij dit besluit van de gemeente. Dat de Amsterdamse Wallen overspoeld worden door de zwarte markt moge dus duidelijk zijn. Bronnen: www.wikipedia.nl en www.amsterdam.nl

6 Kraakpanden

Natuurlijk zijn de jaren '80 voorbij, toen er een ware hausse aan kraken was in Nederland. De politieke aspecten zijn minder belangrijk geworden dan toen en de linkse hippies kom je nauwelijks meer tegen. Toch bestaat het fenomeen 'kraken' nog steeds en is er zo nu en dan een ware ontruimingsactie van de politie, die gepaard gaat met veel ophef. Hieronder een kiekje van een kraakpand niet zo ver van de Nieuwmarkt. De bewoner wilde niet op de foto. ➔

7 Staatmuzikant

Straatmuzikanten vind je in bijna elke grote stad. Uiteraard betalen deze artistieke mensen geen belasting over hun opbrengsten, vandaar dat hier een dergelijke foto thuis hoort. Deze man dwong ons respect af omdat, ondanks dat de temperatuur die dag ver onder het vriespunt lag, hij vrolijk een speciaal liedje voor ons speelde. De foto is genomen op het Damrak.

8 Leidse Plein

Op het Leidse Plein is altijd wel wat te doen. We hadden geluk dat er net vandaag een straatverkoper iets wel erg origineels tentoonstelde: tennisrackets met een balletje dat telkens terugkaatst, zodat je in je eentje kan tennissen. Naar alle waarschijnlijkheid geïmporteerd vanuit Polen.

Tosca Hilgers is 21 jaar. Ze is tweedejaars student Bedrijfskunde.

Petra Bax is 23 jaar. Ze studeert Business Studies.

top: Daniel, Yvan, Kasper, Danilo, Mark bottom: Tjalmar, Lilian, Kevin

Your University, Your interest, Your Student Council!

During the previous months the FEB Student Council has worked on several topics regarding education, facilities and quality care on our faculty. A campaign about Sorbon and the implementation of the FEB 'complaint student' into our student council were among these subjects. We intended to incorporate an answering model in every course to extend the feedback to students about their work. Furthermore, we handled the faculty's budget and are pleased to see the ambitious goals the faculty sets for itself in the coming year. The implementation of graduate schools on our faculty and the restructuring of the REC are issues that are on the agenda for the next period.

Campaign: Sorbon

In the first week of December we organised a campaign about the university's caterer: Sorbon. Together with all the student councils, we wanted to give students the opportunity to give their opinion about the current quality of the food, level of service and the prices via a survey. Furthermore, posters and flyers were used to make people aware of the collection of products that are supposed to be relatively cheap and available in the main Sorbon restaurants: Agora and Atrium. The results of the survey and a summary of the suggestions will be handed over to both Sorbon and the University. To see many of you reacting very positively to this campaign, has truly pleased us. We thank you for your enthusiasm and are looking forward to see the same excitement in our next campaign period.

Complaint Student

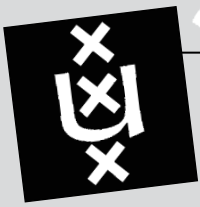
From this year on, one of the members of the Faculty Student Council is also the faculty's complaint student. Whether you have any complaints about courses, exams, teachers or the faculty in general, Kevin van den Berg would be glad to help you with any of these matters. Your complaints will help us to improve the quality of education at our faculty. Don't keep these to yourself, but tell Kevin about them! You can reach the FEB complaints student at complaints@studentenraad.nl.

General Contact

The FEB student council is representing you! Our main objective is to enhance the Education, Facilities and Quality Care on our faculty. The upcoming months you will hear a lot from us and we expect to hear a lot from you as well! We have open meetings every week and you are free to take a look at our business plan. If you have a complaint, remark, question or just an opinion on anything regarding your faculty, we invite you to visit us during visiting hours, from Monday to Thursday, between 11 a.m. and 1 p.m., in room E1.26.

FEB Facultaire Studentenraad
Roetersstraat 11
1018 WB Amsterdam
Room 1.26

Tel.: +31 20 525 4384
Email: feb@studentenraad.nl
www.studentenraad.nl/feb

FEB Flits

Ineens een vet idee?

De maand november van 2007 stond in het teken van de jacht op het beste idee van de FEB. Deze campagne met het motto: 'Ineens een vet idee' was een initiatief van studenten (de facultaire studentenraad en studieverenigingen) en medewerkers van de afdeling marketing & communicatie van de FEB. Middels posters, mailings en flyers werden studenten en medewerkers uitgenodigd om via een e-mail of de gele ideeënbus in de hal een suggestie te doen. Doel was om te komen tot inzicht in de ideeën die er intern leven om de FEB te verbeteren. De ingezonden ideeën varieerden van eenvoudig en makkelijk realiseerbaar tot complex en moeilijk uitvoerbaar. Tijdens de nieuwjaarsreceptie op 10 januari kondigde decaan Tom Wansbeek aan dat het idee van student Ewoud de Kok volgens de beoordelingscommissie het beste was en zal worden uitgevoerd. Ewoud motiveerde zijn idee als volgt: 'de UvA loopt voorop als het gaat om nieuwe ontwikke-

lingen. Het tegengaan van klimaatsverandering is zo'n nieuwe ontwikkeling en toch lijkt dat de UvA hier steekjes laat vallen. Hier zou de universiteit iets aan moeten doen.'

De insteek van dit idee sprak de beoordelingscommissie het meest aan vanwege het maatschappelijk belang en vanwege de kennis die we hier intern hebben. Op advies van Ans Kolk, professor of sustainable management, zal een kleine task force in het leven worden geroepen die gaat onderzoeken hoe de FEB/UvA duurzamer kan opereren. De studenten zullen hier nadrukkelijk bij betrokken worden bijvoorbeeld middels een afstudeerproject of consultancy opdracht. Doel is om binnen een jaar de resultaten te kunnen presenteren. Uiteraard zullen de andere ingezonden ideeën niet worden weggegooid, maar waar mogelijk worden ingepast in facultaire plannen.

Duisenberg School of Finance

Op 8 oktober tekenden de Universiteit van Amsterdam, de Vrije Universiteit Amsterdam, de Erasmus Universiteit Rotterdam, het Tinbergen Instituut en betrokken partijen uit de financiële wereld een intentieverklaring om de Duisenberg School of Finance (DSF) op te richten. Doel van de DSF is het creëren van een academisch topklimaat voor onderzoek en onderwijs op het gebied van financiële markten. De school is een initiatief van Holland Financial Centre dat zich richt op het in stand houden van een sterke, open en internationaal concurrerende financiële sector in Nederland.

FEB in Elsevier Enquête

In de recent verschenen Elsevier Enquête over de kwaliteit van het onderwijs van opleidingen aan universiteiten en hogescholen scoort de Faculteit Economie en Bedrijfskunde beter dan in de voorgaande jaren. In het hooglerarenoordeel over Bedrijfswetenschappen staat de FEB op de derde plaats. In het hooglerarenoordeel over Economie en Econometrie & Operationele Research staat de FEB op de tweede plaats. In het studentenoordeel staat de FEB op een gedeelde tweede plaats samen met vijf zusterfaculteiten.

De FEB scoort op de volgende items beter dan het gemiddelde: keuzemogelijkheden, aansluiting voortgezet onderwijs, haalbaarheid eerste jaar, haalbaarheid bacheloroopleiding, kwaliteit syllabi, bereikbaarheid docenten en uitslag tentamen binnen termijn en communicatie met student. Curieus in de publicatie is dat de FEB bij Bedrijfswetenschappen is ingedeeld terwijl in de voorafgaande jaren de FEB bij Economie was ingedeeld.

FEB op bezoek in China en Vietnam

Prof. dr. Tom Wansbeek, decaan van de FEB en vice-decaan prof. dr. Allan Hodgson van de Amsterdam Business School, bezochten in november prestigieuze universiteiten in Beijing (Remnin University en Tsinghua University), Shanghai (Fudan University en de Shanghai University of Finance and Economics), Hong Kong (Hong Kong University, Hong Kong University of Science and Technology en Hong Kong Baptist University) en Ho Chi Minh Stad (Ho chin Minh National University, Ho Chi Minh City Banking University en de Ho Chi Minh Economics University). Het hoofddoel van deze reis was om uitwisselingsovereenkomsten voor studenten en wetenschappelijk personeel op te zetten. Andere doelen waren het bekijken van de mogelijkheden voor samenwerking op het gebied van onderzoek, en het opzetten van double degree programma's.

FEB gala succesvol verlopen

Op 16 november jongstleden vond het allereerste FEB gala plaats ter ere van het 85-jarig bestaan van de faculteit. Het feest in de Koningszaal van Artis was met bijna 300 medewerkers en studenten druk bezocht. Twee bands bestaande uit stafleden zorgden voor een swingende omlijsting van deze feestelijke avond. We bedanken op deze plaats alle leden van Nasty Noise en de ABS/FEB Band hartelijk voor hun inzet en uitstekende muzikale prestatie! Op <http://www.feb.uva.nl/gala> staan de foto's van het gala.

UvA studenten winnaar eerste ronde NewVenture

Een team studenten van het mastervak International Entrepreneurship (Azra Krdzalic, Marieke Nispelling, Mark Kip, Robert Knibbe) is de winnaar geworden van de eerste ronde van de nationale businessplancompetitie NewVenture (www.newventure.nl). Hun idee heet MAGCOOL en is gebaseerd op onderzoek op het gebied van magnetische koeling. Dit onderzoek is uitgevoerd onder leiding van dr. Ekkes Bruck van het Van der Wall-Zeeman Instituut aan de FNWI. Magnetische koeling is een milieuvriendelijke en efficiënte koelingstechnologie. Het winnende team is één van de 15 teams die gedurende het mastervak International Entrepreneurship hebben samengewerkt met het Science Park Amsterdam Center for Entrepreneurship (SPACE) om innovatieve bedrijfsplannen te ontwikkelen gebaseerd op onderzoek dat aan de FNWI wordt gedaan. SPACE is gelieerd aan het Amsterdam Center for Entrepreneurship (ACE).

THES: UvA beste Nederlandse universiteit

De Universiteit van Amsterdam (UvA) komt als beste universiteit van Nederland uit de THES-QS World University Rankings 2007, een overzicht van de 200 beste universiteiten ter wereld. De UvA steeg van de 69e plaats vorig jaar naar plaats 48 en staat ingeklemd tussen Boston University (47) en New York University (49). De UvA is hiermee de enige Nederlandse universiteit in de top 50. De Times Higher Education Supplement (THES) publiceert jaarlijks een overzicht van de beste universiteiten ter wereld.

De ranglijst is samengesteld op basis van onder meer peer review, de verhouding docenten-studenten, het aandeel internationale studenten en docenten en het aantal citaties per faculteit. De lijst laat enkele grote verschuivingen zien ten opzichte van 2006. In totaal staan er elf Nederlandse universiteiten in de top-200. Voor het eerst komt Nederland in de top 50 voor. Gerenommeerde Engelse en Amerikaanse universiteiten domineren: de winnaar is net als voorgaande jaren Harvard University, gevolgd door Cambridge, Oxford en Yale. Een paar andere Nederlandse universiteiten in de ranglijst zijn: Leiden (84), Utrecht (89), Maastricht (111), Erasmus (163) en Groningen (173). Binnen Europa is de UvA als elfde geplaatst en in continentaal Europa als vierde.

Van der Schroeffprijs

Tijdens de nieuwjaarsreceptie voor medewerkers op donderdag 10 januari kreeg Jan Kiviet de Van der Schroeffprijs uitgereikt. De eerste prijs bedroeg 1000 euro en uiteraard de wisselbeker. De tweede en derde prijs, boekenbonnen van 100 euro, gingen naar respectievelijk Harro Maas en Koen Vermeylen. De jury bestond dit jaar uit Tom Wansbeek (decaan FEB), Hans van Ophem (directeur Onderwijsinstituut FEB) en Lilian Kulhan (voorzitter FSR FEB). Het jury rapport stelde: 'Jan Kiviet is een glasheldere docent, die zijn colleges zeer gedegen voorbereidt en de vaak complexe materie met zeer veel liefde en zorgvuldigheid overbrengt. Hij is graag bereid om, waar nodig, studenten te helpen met persoonlijke aandacht, ook buiten de colleges om. Hij is streng maar rechtvaardig, en ver-

wacht veel van zijn studenten. Die krijgen daar evenzeer veel voor terug, in de vorm van begrip, motivatie en inspiratie. Een goed cijfer bij Jan Kiviet geeft uitzonderlijke mate van trots en voldoening. Hij is een voorbeeldig academisch docent.'

Het doel van de Van der Schroeff-prijs is de kwaliteit van het onderwijs een impuls te geven. De prijs is vernoemd naar prof. dr. H.J. van der Schroeff, vanwege diens bijzondere wijze van college geven gedurende een lange reeks van jaren - van 1945 tot 1970 - over een groot aantal bedrijfseconomische onderwerpen. Hij was bekend om zijn zeer persoonlijke onderwijsvorm, een geslaagde combinatie van doceren en acteren, en om zijn jaarlijkse Sinterklaascollege op rijm, waarvan generaties studenten hebben genoten.

Docent op onderzoek

Interview met Prof. Dr. J.F. Kiviet

Tekst: Paul van Kempen

Waarom onderwijs/onderzoek?

‘Ik ben in 1974 afgestudeerd in de econometrie aan de UvA. Tijdens mijn studie heb ik gewerkt als student-assistent voor de Stichting Economisch Onderzoek (SEO), een onderzoeksinstituting gelieerd aan de UvA. Daar werkte ik in de toegepaste hoek van de econometrie. Door het doen van empirisch onderzoek is mijn belangstelling voor het technisch-theoretisch fundament van de econometrie gegroeid. Ik wilde verder met het doorgronden en verbeteren van de technieken voor econometrisch onderzoek en, na het schrijven van een met een hoog cijfer beloonde scriptie, besloot ik te solliciteren aan de universiteit. Onderzoek doen aan de universiteit is extra aantrekkelijk vanwege de enorme keuzevrijheid in de te onderzoeken onderwerpen. Wat is nu mooier dan onderzoek doen naar zaken die je zelf interessant vindt?’

Waar houdt u zich op de UvA mee bezig?

‘Na mijn afstuderen ben ik meteen aan de UvA gaan werken. In mijn scriptie had ik al een bepaald technisch probleem onderzocht waarbij ik twee aanpakken combineerde, namelijk het afleiden van een analytische benadering voor de oplossing met daarbij een verificatie van de benaderingsfouten door middel van computersimulatie. Die aanpak volg ik eigenlijk nog steeds, maar de onderzochte problemen zijn nu wel wat complexer geworden, en ook wat relevanter, denk ik. Hoewel ik graag onderzoek doe, was ik de eerste jaren vooral bezig met het verzorgen van het

computeronderwijs. Dit onderwijs stond toen nog in de kinderschoenen. Daarna kon ik binnen de sectie econometrie mijn eigen onderzoek gaan doen en werd ik ook ingeschakeld bij het econometrie onderwijs; dat was geweldig!

men doen zich in een aantal typische verschijningsvormen voor, ongeacht of men nu een beter begrip wil krijgen van relaties met een macro of een micro karakter dan wel van het functioneren van financiële markten of de effectiviteit van marketingstrategieën. Ik houd me zelf niet direct met

‘Ik ben niet degene die de boeven vangt, maar ik fok en train de speurhonden.’

Econometristen proberen de feitelijke samenhang tussen variabelen in deelmarkten van de economie vast te stellen. Hierbij valt niet te ontkomen aan onzekerheden omdat gedrag nooit volledig te verklaren of te voorspellen is. De wereld is te complex om precies in een model te vatten, behalve wanneer je het verschil tussen model en werkelijkheid expliciet een rol laat spelen. Het goed formuleren van deze modelfouten en het ontwikkelen van technieken die er dan goed mee om weten te gaan vormen de centrale fundamentele problemen van de econometrische theorie. Die proble-

toepassingen bezig, maar probeer een beter begrip te krijgen van de tekortkomingen van bepaalde technieken en ze dan te verbeteren. Daarmee krijgt de toegepaste wetenschapper beter gereedschap. Je zou het zo kunnen zeggen: Ik ben niet degene die de boeven vangt, maar ik fok en train de speurhonden.

Op dit moment is er een aantal – weliswaar sterk samenhangende – gebieden waarop ik onderzoek doe. Ten eerste zijn dit technieken voor de analyse van paneldata. Paneldata zijn tweedimensionaal. Ze

combineren de twee basistypen van data waarop econometristen hun berekeningen doorgaans baseren: tijdreeksen en dwarsdoorsneden (of 'cross-sections'). Voorbeelden zijn reeksen van jaarlijkse of kwartaal macrogegevens van niet één maar een aantal landen van de Europese Unie, of de sociaal-economische kenmerken en de feitelijke bestedingen van een groot aantal gezinnen over enkele opeenvolgende perioden. Dit soort panelgegevens laten het toe zinnige econometrische analyses te doen die onmogelijk zouden zijn op basis van slechts cross-sectie dan wel tijdreeks gegevens. De nauwkeurigheid van analyses op basis van ééndimensionale data wordt vaak uitgehold door zogenaamde 'unobserved heterogeneity'. Die kwaal doet zich eigenlijk altijd voor als je gegevens onderzoekt, die niet verkregen zijn op basis van gecontroleerde experimenten, maar die ontleend zijn aan de praktijk van alle dag,

betekenen dat het werkelijke verband tussen de variabelen juist de andere kant op gaat dan het plaatje suggereert. Wat je dan moet doen is niet je ogen geloven, maar die andere factor in de analyse betrekken. Echter, als dat niet kan omdat je er niet over beschikt, zou een onvertekende analyse toch mogelijk kunnen zijn op basis van panelgegevens.

De standaard statistische technieken bedienen zich van gegevens verkregen uit experimenten. In een laboratorium is het mogelijk om een aantal factoren constant te houden. Dit is het best voor te stellen bij natuurwetenschappelijk onderzoek waarbij variabelen als luchtdruk en vochtigheid kunstmatig constant kunnen worden gehouden. Op die manier is het mogelijk een verband met temperatuur te meten, zonder die andere factoren in de analyse te betrekken. Econometrie is een afzonderlijke

is. Die gebreken probeer ik beter in kaart te brengen en te bestrijden.'

Waarom onderwijs?

'Ik heb het geven van onderwijs altijd erg plezierig gevonden. Naast het doen van onderzoek, vaak een vrij solitaire bezigheid, vind ik het contact met de studenten erg prettig. Bovendien stimuleert onderwijs geven ook mijn onderzoek, vooral het onderwijs aan promovendi. Omgekeerd beïnvloedt mijn onderzoek sterk mijn onderwijs, ook dat in de eerste fase. Meer nog dan mijn meeste collega's gebruik ik computersimulatie om de betekenis en werking van econometrische technieken te illustreren, vooral wanneer er ruimte voor verbetering is. Zo'n simulatie moet je zo begrijpen: dan enscener je een misdaad en ga je na hoe behulpzaam een op een bepaalde manier getrainde speurhond kan zijn om de oplossing dichterbij te brengen. Op dit moment doen jaarlijks bijna 20 studenten een masteropleiding econometrie aan de UvA. Door dat beperkte aantal ken ik alle studenten redelijk goed. Maar, in vergelijking met andere universiteiten, ook die in de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk, is ons aantal studenten econometrie juist heel groot.'

'Er is nog volop werkgelegenheid in de econometrie.'

waarin bijna niets constant is en heel veel factoren een rol kunnen spelen. Niet alles wat heterogeen is (verandert) kun je in waarnemingen en dus in het model vatten. Door paneldata te gebruiken en die te transformeren kun je bepaalde vormen van niet-waargenomen heterogeniteit immuniseren, maar niet zonder dat dit effecten heeft op de overige modelfouten. De gebruikelijke econometrische technieken zullen daardoor weer andere ongewenste bijverschijnselen gaan vertonen. Voor het bestrijden daarvan doen zich een reeks van mogelijkheden voor, die echter nog lang niet allemaal zijn uitgediept. Er is dus nog volop werkgelegenheid in de econometrische theorie.

Met het zojuist geschetste probleem worden we allemaal dagelijks geconfronteerd. In de krant worden vaak verbanden tussen twee economische variabelen in een staafje of grafiekje gepresenteerd. Dat kan dan een positief of juist negatief verband suggereren. Daar hoeft echter helemaal geen sprake van te zijn als er ook andere factoren van invloed zijn op de variabelen. Zo'n buiten beschouwing gelaten factor kan

maar sterk multidisciplinaire wetenschap die zich juist concentreert op het analyseren van niet-experimenteel verkregen gegevens. De ceteris paribus voorwaarde kan erg behulpzaam zijn om het algemene theoretische kader van de economie aan te duiden, maar in de praktijk gaat hij niet op. Wil men iets zeggen over de economie in de praktijk, dan moet men die heterogeniteit wel onderkennen in het economisch theoretisch kader.

Binnen het paneldata onderzoek, maar ook daarbuiten, houd ik mij tevens bezig met de rol van statische en dynamische evenwichten. In rudimentaire economische theorie is er meestal sprake van evenwicht. Dit kan nuttig zijn om kennis op te bouwen van de werking van economische modellen. Maar in de realiteit is een economie altijd in beweging, en wordt evenwicht nooit bereikt, omdat, voordat het zo ver is, de externe omstandigheden al lang weer veranderd zijn. Dynamische econometrische modellen proberen de bewegingen van een economie goed te beschrijven. Maar de econometrische technieken vertonen gebreken als er dynamiek in het spel

Econometrie aan de UvA

'Het niveau en de omvang van het econometrisch onderzoek aan de Universiteit van Amsterdam is aanzienlijk. In de internationale lijsten staan wij behoorlijk hoog. Econometrie is natuurlijk een nogal specifieke discipline. De trend van de laatste jaren is dat veel econometrie afgestudeerden, ook de besten, meer en meer meten kiezen voor een goedbetaalde baan in het bedrijfsleven, vooral in de financiële sector. Vroeger betekende een baan aan de universiteit een hoge positie met veel maatschappelijke status. In Nederland en andere Westerse landen is dit nu minder het geval, lijkt het wel. Het gevolg is dat onze promovendi nu haast allemaal uit het buitenland komen. In de VS komen ook de meeste econometrie docenten al uit het buitenland, vooral uit Azië. Ik vind het jammer dat steeds minder Nederlandse studenten kiezen voor een universitaire carrière binnen de econometrie.'

Paul van Kempen is 21 jaar. Hij hoopt dit jaar zijn master politicologie en bachelor minorvariant algemene economie af te ronden.

Afgelopen september ben ik begonnen aan een vijf maanden durende studieperiode in Italië, om precies te zijn in de mooiste stad van Toscane: Siena! Het academisch jaar begint in hier pas in oktober, dus had ik in september de tijd om een talencursus te volgen. Twee jaar geleden had ik al eens een talencursus in Italië gevolgd en ik dacht dat het me wel ging lukken. Dat was duidelijk iets te positief gedacht, want de taal bleek moeilijker en de taallessen minder nuttig dan verwacht.

Toch werd het oktober en mocht ik beginnen op de Università di Siena, facoltà di Economia, Richard Goodwin. In Italië staat de universiteit van Siena goed aangeschreven en de economische faculteit ook, omdat een belangrijke bank, de Monte dei Paschi di Siena, in Siena gevestigd is. Hier werkt 30% van de Sienesen en de bank wordt door de inwoners liefkozend Monte babbo genoemd (Babbo= papa). Mijn faculteit is gevestigd in een oud klooster op het Piazza San Francesco. De bibliotheek van de faculteit is in het oude baptisterium van de kerk. Het heeft me grote moeite gekost om uit te vinden wanneer ik lessen had, want het rooster was nergens te vinden. Toen ik het rooster eenmaal wel had gevonden, ontdekte ik dat drie van de vier vakken die ik wilde gaan volgen op dezelfde tijd werden onderwezen. Terwijl het allemaal derdejaars vakken van dezelfde studierichting zijn. Molto strano! Op het eerste college zei de professor, dat

je vriendje of vriendinnetje dan maar naar het andere vak moest gaan en je aantekeningen kon uitwisselen. Aangezien ik geen vriendjes en vriendinnetjes had en mijn aantekeningen half Nederlands waren besloot ik maar andere vakken te kiezen.

In Italië worden overigens alleen maar hoorcolleges gegeven, vaak zonder sheets of powerpoint presentatie. De docent vertelt en de studenten schrijven alles op. Geen vragen, geen interactie; heel passief onderwijs. Mijn eerste tentamen was in november. Het is voor de Italianen gewoon om mondeling tentamen te doen, maar mijn tentamens waren allemaal schriftelijk. Hierbij was afkijken geen kunst. Mijn buurman links zat met het boek op schoot, degene rechts had het boek gekopieerd in zijn etui, en voor en achter me was het niet anders. Ik vroeg of dat normaal was en dat was het! Er waren vier opgaven en je mocht kiezen of je vraag A of B wilde maken. Duidelijk was ik een spelbreker, want zij begrepen mijn Engelse antwoorden niet, en ik verstond hun Italiaanse gesis niet. Mijn andere tentamens verliepen net zo, hoewel er soms beter toezicht was. Ook maakten mensen soms het hele tentamen samen. Op zich is het dus geen kunst om daar je tentamens te halen, want of je doet het eerlijk en leert alle aantekeningen uit je hoofd (inzichtvragen zijn er

niet) of je kijkt gewoon lekker af. De erasmusstudenten worden ook minder streng beoordeeld, omdat het voor hen moeilijker is om de Italiaanse stof volledig te doorgronden.

Siena is de stad van de beroemde paardenraces, Palio. Elk jaar worden op 2 juli en 16 augustus deze races gehouden. Palio refereert aan het vaandel dat gewonnen wordt door het paard dat als eerste over de finish komt. De stad is opgedeeld in 17 contrada's (stadswijken) die elk een eigen vlag hebben. Van deze 17 stadswijken doen er iedere Palio 10 mee aan de strijd. Het belangrijkste plein van de stad, Piazza del Campo, wordt afgezet en iedere contrada zet een paard en jockey in. Het snelste paard, met of zonder jockey, is de winnaar en dat wordt uitbundig gevierd. De zomer is een leuke tijd in Siena met iedere dag wel contradafeestjes en de contrada's die met trommels en gezang door de straten trekken. De stad op zich is niet groot, het telt zo'n 70.000 inwoners, en is gebouwd op drie heuvels. De stad wordt gekenmerkt door het Piazza del Campo met het Palazzo Vecchio en de Torre della Mangia, de prachtige Dom, de smalle steile straatjes met de miljoenen scooters, de prachtige vergezichten over het land en het Fortezza Medicea.

In januari ga ik nog drie weken terug om een paper te schrijven en wat laatste dingen af te ronden. Daarna zal ik in februari aan het tweede semester op de FEB beginnen, maar het zal me wel moeite kosten om van mijn relaxte leventje in Italië weer om te schakelen naar het strak georganiseerde Nederland. Want ondanks de Italianen met hun soms bizarre gewoonten en gebruiken ben ik erg van het land gaan houden en er trots op dat ik de taal een beetje spreek.

Aimee Kaandorp is 20 jaar. Ze is derdejaars student Fiscale Economie.

No ordinary challenge.

www.batnl.nl

When a leopard hunts wildebeest in the Masai Mara, it has just seconds at full speed before it gives up the chase.

In the equally challenging world of commerce, focus and targeting – choosing the right moment – is key. Which is why, at British American Tobacco, we are passionate about putting the right resources behind the right opportunities and people to ensure that we continue to beat the odds.

Want to find out what it takes to maximise your potential in one of the world's most challenging business environments?

Visit us at www.batnl.nl

Challenging careers in a challenging world

Ben Stevens

Director, Europe

BRITISH AMERICAN TOBACCO

BRITISH AMERICAN TOBACCO

British American Tobacco The Netherlands BV

Careers beyond the ordinary

British American Tobacco has been in business for more than 100 years. We are the most international tobacco group of the world with a presence in 180 markets.

British American Tobacco The Netherlands BV is the second largest tobacco company in our country. Over the years we have built an international reputation for making and marketing high quality brands for millions of adult smokers. We offer consumers a wide and diversified choice of high quality tobacco brands to suit their different preferences, including our four Global Drive Brands – Dunhill, Kent, Lucky Strike and Pall Mall. Our Amstelveen office accommodates our marketing and sales organisation and the Amsterdam Corporate Office. British American Tobacco Niemeijer in Groningen produces our roll-your-own tobacco brands.

Our strategy

The tobacco business in our country, like in the rest of Western Europe, is facing declining volumes, increasing taxation, greater restrictions on public place smoking and on our freedom to communicate with consumers. Through these circumstances our business environment can be described as highly competitive and very dynamic. Our success largely depends on our ability to conceive these circumstances as challenges and turn them into opportunities.

Corporate Social Responsibility

Our vision is to achieve market leadership of the Dutch tobacco market within the next few years, and thereby build a strong foundation for future growth. However, we do not conceive leadership only in terms of market share or volume growth: we aim to meet stakeholders' expectations on how a responsible company should be run in the

21st century. We want to be recognized in the Netherlands as a socially responsible company, as the preferred partner of Dutch trade and government representatives and be respected for our corporate behaviour and initiatives, like our Social Reporting process.

As social expectations change with time, our approach to the themes relating to smoking also changes. Because our industry can be the subject of fierce debate, we attach considerable importance to a constructive dialogue with society as a way to embed CSR in our business operations. Some people wonder whether tobacco and responsibility can go together at all. We believe that because our products pose risks to health, it is all the more important that our business is managed responsibly. Responsibility is therefore integral to our strategy and working methods. British American Tobacco is the first tobacco

company in the world to give structural form to Social Reporting. The Social Reporting process gives us an insight into how others see us and what they expect from us. BAT is currently conducting social reporting processes in 32 countries and the European Union.

Our Winning Organisation

Our vision can only be achieved when supported by a **Winning Organisation** with the right people in the right working environment, leadership at all levels and a confident culture that embraces innovation and change.

To ensure BAT is a winning organisation, the company focuses on the attraction and nurturing of outstanding people. Talented people join British American Tobacco at all points of their career and for many excellent reasons. Some seek a new challenge or an environment where they can prove themselves and where their current skills will be appreciated. Others want to reinvigorate their career or achieve a better work-life balance. And most want to improve their rewards package!

Our International Management Traineeships

We see graduate recruitment and development as part of our business strategy, ensuring that our company is equipped with managers of the highest calibre who can

build our future. Each year we select, train and develop some of the world's brightest and most talented graduates.

Our unique management trainee development programme – the Challenge Initiative – has been designed to train people to a global standard of excellence.

This gives us unique advantages – a diversity of cultures, perspectives and skills in our workplace, the ability to share knowledge globally and the ability to stay ahead of changing trends and consumer preferences.

We will challenge you, give you early responsibility, engage you and sometimes put you in tough situations. What we will not do is bore you or waste your talents. Our organisational culture is both cohesive and able to benefit from the rich differences across our many markets and among our people.

If you join us, we are committed to working in partnership with you to help you develop the skills you need to succeed as a business manager anywhere in the world. We also have internships available at a regular basis, see www.batnl.nl for the current vacancies!

Testimonials

'After my studies Spanish and French I worked as a Sales Representative in London. After that experience I really wanted to leave England and pursue a more international career. When I was approached for this job, the function itself sounded great. And honestly, who would not want to live and work in Amsterdam for a while? I started in Brand Management for the brand Pall Mall and then made my way to the Strategy, Planning & Insights department (SPI for short). At this moment I am working in the Trade Marketing department. I have enjoyed every placement within the company, so making a choice after the traineeship will become very difficult. But that is one of the big advantages of working within British American Tobacco: you get the opportunity to work in different areas of marketing throughout your career, and to get ahead it is actually expected that you get a broad experience within your function and cross-functionally. Another advantage is that you get assignments that actually matter straight away. From the start you have responsibilities, but at the same time you are guided by your mentor, programme coach and assignment manager to make sure that you stay on track and develop yourself to the fullest. During my traineeship, but also after that, I will make sure I make use of the international opportunities BAT has to offer.'

Nicholas Whitworth (25), Management Trainee Marketing since 1,5 years.

'British American Tobacco is a very interesting company for students and starters specialized in any field. Although Marketing is our main focus at the head office in Amstelveen, the business support functions are equally important, which makes the organisation flat and the teamwork all the more important. I am a trainee in the Human Resources department, and have discovered from day one that we are taken very seriously. We do not only take care of the salaries and contracts, but are a team that sets out the people-agenda together with the other functions. We work with them to set up training, recruit talented people, assess our current workforce and support the functions with their day-to-day personnel questions. As opposed to many other companies, HR at BAT is a full strategic business partner, which makes my job very challenging. On top of that we have again been selected as one of the Top Employers 2008, which confirms our focus on the people who drive this business. My trainee programme is filled with assignments in all areas of HR, from recruitment and employer branding to training and development. The informal atmosphere gives me the opportunity to knock on anybody's door, which has broadened my knowledge tremendously in a very short period. At BAT, there is never a dull moment!'

Kim Verplancke (26), Management Trainee Human Resources since 0,5 years.

ET MANAGEMENT | BELEGGEN | PRIVATE EQUITY | CORPORATE FINANCE | STRATEGY CONSULTING | ASSET MANAGEMENT | BELEGGEN | PRIVATE E

McMore werving en selectie is voor opdrachtgevers
op zoek naar bijna/net afgestudeerde

ECONOMEN / ECONOMETRISTEN

Heb jij belangstelling voor de financiële wereld en wil je aan de slag in Asset Management, Corporate Finance, Private Equity of Securities. Dan komen we graag met je in contact. McMore werft voor toonaangevende financiële instellingen en specialistische ondernemingen.

Neem contact met ons op en vraag naar Fleur Henket of Robert van der Sluijs 020-4201181. Of laat je gegevens achter op www.mcmore.nl/solliciteren, Herengracht 342, 1016 CG Amsterdam

McMore

Master Course | Fortis

Meer lucht krijgen van de fusie tussen Fortis en ABN AMRO?

Kom dan 19 maart aanstaande naar het gastcollege over Fortis, die Maurits van Hövell tot Westerflier (*Corporate & Institutional Banking*) zal verzorgen. Na afloop is er de gelegenheid om na te praten tijdens de borrel in café de Krater die zal worden gefaciliteerd door de FSA.

Waar? Symposionzaal (aan het eind van de Agora). **Hoe laat?** 16:00-17:30 uur.

Real Estate Days 2008 | Maart

Bij investeren in Real Estate denkt men vaak aan stabiele rendementen en be-

perkte risico's. Echter, de astronomische bedragen die omgaan in deze markt en de complexe afstemming van vraag naar en aanbod van vastgoed maken Real Estate management tot een dynamisch en uitdagend thema in de financiële wereld.

Wil jij een kijkje nemen in de keuken van deze wereld? Dan is daar binnenkort de uitgelezen kans voor! In maart organiseert de FSA namelijk de Real Estate Days 2008. Een project waar we bij vijf verschillende bedrijven in de vastgoedsector langsgaan en die dus de ideale mogelijkheid vormt om deze interessante sector van dichtbij te zien.

Voor meer informatie, neem een kijkje op de website: www.realestatedays.nl.

De **Vereniging Studenten Actuariaal en Econometrie & Operationele Research (VSAE)** werd in 1963 opgericht en richt zich sindsdien op alle kwantitatief economisch geïnteresseerde studenten aan de Universiteit van Amsterdam. Inmiddels is de VSAE de toonaangevende studievereniging op haar vakgebied en de grootste in haar soort. Wij streven er naar om onze leden op verschillende manieren van dienst te zijn.

Op inhoudelijk gebied zet de vereniging zich in door de organisatie van studiegerelateerde projecten zoals congresdagen, symposia en studiereizen. Naast de mogelijkheid tot deelname aan onze projecten bieden we via het actief lidmaatschap studenten de mogelijkheid ervaring op te doen op het gebied van organisatie en bestuur.

Op dit moment staat er weer een nieuw bestuur te trappelen om vanaf 1 februari het dagelijks bestuur op zich te nemen. Maarten van der Maarel (voorzitter), Lennart Dek (secretaris), Duncan Keijzer (penningmeester), Tom Ruijter (commerciële zaken & vice-voorzitter) en Shari Iskander (PR) zijn op dit moment druk doende om het beleid voor in 2008 uit te stippelen.

Uiteraard gaan de projecten gewoon door en staan er in februari weer een hoop leuke dingen in de planning. Op dinsdag 5 februari zal de Persoonlijk Ontwikkelings Dag worden verzorgd, op donderdag 7 februari zal het nieuwe bestuur haar beleidsplan presenteren tijdens de ALV en op 12 februari kunnen we op een ontspannende manier kennis maken met het nieuwe be-

stuur tijdens de bestuurswisselingsborrel in Café Heffer.

In maart wordt het 45-jarig bestaan van de VSAE gevierd. Vanaf de openingsborrel op maandag 10 maart tot en met het gala op donderdag 13 maart zal er weer een hoop gebeuren!

Wanneer je vragen hebt over de vereniging of wil deelnemen in de organisatie van één van onze activiteiten, dan nodigen we je van harte uit voor een nadere kennismaking.

Studievereniging VSAE
Roetersstraat 11, C6.06
1018 WB Amsterdam
e-mail: info@vsae.nl
tel. 020-525 4134
www.vsae.nl

VSAE agenda voor de komende periode

- 5 februari Persoonlijke Ontwikkelings Dag
- 7 februari ALV in Café Heffer
- 12 februari Bestuurswisselingsborrel in Café Heffer
- 21 februari Landelijke Econometristen Dag (www.LEDitbeyourday.nl)
- 10-13 maart Lustrum ter ere van het 45-jarig bestaan van de VSAE

Als een koe in de lente

Soms denk ineens, ach was ik nog maar student. Niet vanwege het studentenleven, want de kwaliteit van mijn bestaan is nu veel hoger. Romantisering van het studentenleven is wel leuk, maar je moet het niet overdrijven. Nee, meer vanwege de eindeloze vergezichten die zich voor je kunnen uitstrekken als je nog student bent. Precies zoals ik de violiste Vera Beths hoorde zeggen in een interview: het bestaan van musicus is zo mooi, iedere keer, met elk nieuw stuk dat je instudeert, begin je helemaal opnieuw, je spieren zijn stijf, je kent het stuk niet, je moet het helemaal van de grond af opbouwen. De uitdaging, de nieuwsgierigheid, het spannende onbekende, vol belofte. Er borrelt een vraag bij je op, je moet voor een of ander vak een boek of artikel lezen en je ziet een enorm kennisveld voor je liggen, iets waar je nog niks van af weet. Een eindeloze vlakke die je met je intellectuele nieuwsgierigheid helemaal kunt gaan afgrazen. Hele bibliotheken die je kunt gaan lezen, ondertussen kennis vergarend en inzicht creërend tot je een vraagstuk van alle kanten door hebt. Inclusief het inzicht dat op sommige vragen wel een antwoord is en op andere vragen niet.

De vragen komen nog dagelijks op, er liggen nog steeds rijke weiden gereed om af te grazen. Maar naarmate je meer ervaring hebt, heb je ook een beter ontwikkeld vermoeden waar de geurige kruiden staan en waar het dorre gras heerst. Nuchter gerekeneerd is dat winst. Je hoeft niet meer als een dom kalf overal te gaan grazen, je kunt een slimme route uitzetten. Maar de onbevanging opwindend, de romantiek van de ren naar de buit achter de horizon, die is er niet meer zo als die er vroeger was. Als een koe die na een hele winter op stal een dolle ren gaat maken door de velden van kennis, die sensatie heb je niet meer zo vaak.

Ik kom hier op omdat ik een onbekend veld betrad. Ik ben geïnteresseerd in vraagstukken van migratie en bevolkingsomvang. Als de nationale productiefunctie constante schaalopbrengsten heeft, is het inkomen per hoofd niet afhankelijk van het aantal hoofden. Een kleinere bevolking is dus helemaal niet erg. Tegengaan van bevolkingsdaling door immigratie of op-

pompen van het geboortecijfer is nergens voor nodig. Ja, we hebben overgangsproblemen bij krimp en de kwaliteit van immigranten kan wat uitmaken, maar dat is weer een andere discussie.

De gevestigde literatuur geeft weinig redenen om af te wijken van constante schaalopbrengsten. Maar de nieuwe groeitheorie, met endogene technologische ontwikkeling, zet al zijn kaarten op schaalvoordelen. Dus moest ik dat veld maar eens betreden en misschien mijn mening herzien. Sommige zaailingen ('seminal papers') bleken puur theoretisch. Boeiend, noodzakelijk, maar niet van belang voor mijn doel. Ik heb empirie nodig. Michael Kremer, 'Population growth and technological change: one million B.C. to 1990' (Quarterly Journal of Economics, voor wie het na wil kijken). Als daar zich geen eindeloos vergezicht opent, waar dan wel?

Maar ik trof geen veld aan waar ik als een dolle in zou willen rennen. De empirie is een databestandje met 38 waarnemingen van de bevolking die rondzwierf over onze prachtige planeet. 125 000 vroege wandelaars 1 miljoen jaar voor Christus, 170 miljoen bewoners in het jaar dat Christus zijn eerste verjaardag vierde, 5,3 miljard in 1990. Nou ja, waarnemingen: dat is hier natuurlijk wel een groot woord. Kremer geeft netjes zijn bronverwijzing, maar geeft niet aan hoe die schattingen tot stand zijn gekomen. Een perspectief dat een miljoen jaar omspant, dat mag met recht meeslepend heten. Maar ik kreeg meteen het beeld van de oude macro economie: de hele wereld aan elkaar gelijmd met tijdreeksen van 25 waarnemingen. En waar zitten de schaal-effecten? In de veronderstellingen, niet in de metingen.

De theorie hangt op twee vitale assumpties: 1. elk mens heeft dezelfde kans om een uitvinding te doen. 2. uitvindingen verspreiden zich moeiteloos over de ganse wereldbevolking. Zo tekenen de schaal-effecten zich met het blote oog al af. Hoe

meer mensen hoe meer uitvindingen. En de baten van zo'n uitvinding komen iedereen in gelijke mate ten goede. Als een Chinees iets had uitgevonden kon de Maya Indiaan in de bergen van Machu Pichu daar zijn voordeel mee doen, net zo goed als de Aboriginal in Australië. Uitvindingen verhogen de productiviteit en daarmee het inkomen, met een hoger inkomen krijgen we een grotere bevolking en per saldo resulteert een groeivoet van de bevolking die proportioneel is met bevolkingsomvang. Die 38 waarnemingen over een miljoen jaar zijn daarmee in overeenstemming. Behoudens een verfijning aan het eind. Rond 1950 neemt de groeivoet van de bevolking af en dit kan worden verklaard met een substitutie effect. Productiviteit en daarmee het loon zijn inmiddels zo hoog geworden dat kinderen opvoeden te duur wordt en het geboortecijfer gaat dalen. Zo kan de knik na 1 miljoen en 1950 jaar mooi verklaard worden, in aansluiting op moderne theorie over het gedrag van gezinshuishoudingen.

Hier is met zo'n grove kwast geschilderd dat de kwast de hele schets aan het oog onttrekt. Een verreikende theorie uitmondend in een simpel functioneel verband getoetst op 38 waarnemingen uit een grijs verleden die met ongetwijfeld veel kunst en vliegwerk zijn opgediept. Geen enkele serieuze waarneming over de meest belangrijke interveniërende variabele: uitvindingen (of technologie). Geen woord over een mogelijk verschil tussen veranderingen in het geboortecijfer of in de verwachte levensduur. Hier ligt een enorm terrein braak, maar het ligt wel aan de achterkant van de maan, in het aardedonder.

Nee, dat veld ga ik niet in. Dorre bloemen.

Ga jij mee naar New York voor onze Assurance Masterclass?

Bewijs jezelf dan tijdens een van de selectiedagen in maart. Dan kiezen we wie er van 6 t/m 11 mei 2008 samen met onze professionals aan de slag gaan met een pittige casus. In New York! Ga dus snel naar www.ey.nl/newyork en schrijf je uiterlijk 7 maart in. Vraag bij je inschrijving meteen het I love EY-T-shirt aan en maak kans op een mooie prijs bij inzending van de meest originele foto.

www.ey.nl/newyork

ERNST & YOUNG
Quality In Everything We Do

Hoeveel moet je als KPMG'er weten over side rolls en back loops?

© 2006 KPMG Staffing & Facility Services B.V., een Nederlandse besloten vennootschap, is lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International, een Zwitserse coöperatie. Alle rechten voorbehouden.

Interesse brengt je verder bij KPMG.

De talloze 'tricks' die kitesurfers uithalen, hoef je wat ons betreft niet precies te kennen. Maar het zou wel fijn zijn als je iets weet van deze snelgroeiende sport. En van andere sporten die populair zijn onder jongeren. Wat dat met je werk als accountant of adviseur bij KPMG te maken heeft? Veel! Bij KPMG werk je met een gevarieerd pakket klanten. Daar kan zomaar een fabrikant van 'boards' tussenzitten. Of een grote sportbond. Om die goed te kunnen adviseren heb je interesse nodig in de wereld waarin die klanten opereren. En in de zaken waar ze dagelijks mee te maken hebben.

Bij KPMG zijn we ervan overtuigd dat die interesse je een betere adviseur maakt. Daarom zijn we op zoek naar mensen die breed durven kijken én denken. Die op een goede manier 'streetwise' zijn. Als je over die mentaliteit beschikt, kun je hier aan de slag als trainee (bij Audit) of junior adviseur (bij Advisory). Kijk voor meer informatie over deze functies en over onze manier van werken op www.kpmg.nl/carrieres.